Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...1921 оной ...брин 21-hээ гарана | № 207 (14012) | 1975 оной сентябриин 4, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

„ИНТЕРОРГТЕХНИКА-75" ГЭЖЭ УЛАСХООРОНДЫН ВЫСТАВКЭ

Москвадахи «Сокольники» гэжэ паркын гол аллейдэ 21 ороной тугууд хиидхэгдээ. «Интероргтехника-75» гэжэ уласхоорондын выставкэ сентябриин 2-то эндэ тусхайлан нээгдэбэ. Инженерно-техническэ ба захиргаанай хүдэлмэри оньhожоруулха хэрэгсэлнүүдые харуулха энэ ехэ выставкэдэ манай ороной 130 шахуу предприяти ба эрдэм-шэнжэлгын эмхинүүд, гадаадын 500 шахуу фирмэнүүд хабаадана.

Совет экспозици выставкэ дээрэхи эгээн ехэнь болоно. Эндэ ерэгшэд эмхидхэлэй техникын, тоололгын техникын, предприятинууд ба бүхэли һалбаринуудые хүтэлбэрилхэ автомат түхеэрэлгэнүүдээр хангалгын шэнэ зүйлнүүдтэй танилсаха байна.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронууд выставкэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Эдэнэй олохон экспонадууд — СЭВ-эй гэшүүн оронуудай үрэ түгэс харилсаа холбооной туйлалта мүн.

Томо экспонентнүүдэй тоодо Великобританиин, Италиин, США-гай, Финляндиин, Франциин, ФРГ-гэй, Японой ба бусад гүрэнүүдэй фирмэнүүд ороно.

(ТАСС).

КПСС-эй СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ХУРЯАЛГАДА—ЭРШЭ!

ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ ХЭР АБТАНАБ?

...арай һүүл һара — ...рь гаража, хээрын ...и ногооной хагдаржа ...э саг ерэбэ. Эгээл мү... ажахынуудта ниитын ...алда эдюулхэ үбhэ ... бэлэдхэлгын шиидхэ...р ороод байна.

...шье республикын ажа...удта бүхы дээрээ, үбhэ ... бэлэдхэлгэ, илангаяа ... хуряалга үшөөл муу... ябуулагдана. Сентяб... 1-нэй мэдээгээр хам... 2 миллион бага үлүү... центнер үбhэн hүрилэг...ээ гү, али түсэб 46 ... дүүргэгдээ. Харин ... энэ үедэ 3589 мил... центнер үбhэн абтаад ... Энэ үнгэрэгшэ hүү...ёр недели соо бүхыдөө ... мянган центнер үбhэн ...дөө.

...ю, совхозуудта бүхы ...лангай ногооной 66 ...нь сабшагдажа абтаа ... гү, али 135,4 мянга үлүүтэй гектар сабшалангай ногоон үшөөл «хүлhөө бүүгаагүй» hууна.

Имагтал Кабанскын, Баунтын, Захааминай, Загарайн, Хэжэнгын аймагуудай ажахынууд бүхы сабшалангайнгаа 77-110 процентые сабшанхай. Илангаяа кабанскынхид үбhэшэдэй ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, сагай уларил муу байгаа гэнгүй, бүхы арга боломжоёо хэрэглэн ажаллаа. Тиихэдэ Хойто-Байгалай, Сэлэнгын Ахын, Зэдын аймагууд бүхы сабшалангайнгаа хахадыеньшье сабшаагүй байха юм.

Үбhэ hүрилжэ абаха түсэбөө Кабанскын лэ аймаг дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Эндэхид 138,1 мянган центнер үбhэ сомоо. Харин тиихэдэнь Зэдын, Яруунын, Ахын, Хойто-Байгалай, Сэлэнгын аймагууд түсэбөөр хараалагдаhан үбhэнэйнгөө миил 24—41 процентые хуряажа абаа. Жэшээнь, Яруунын аймаг нёдондо энэ үедэ 167 мянган центнер үбhэтэй болоод байhан hаа, мүнөө миил 100 мянган центнер үбhэ сомоо.

Республика дотор силос даралга нёдондонойхиhоо зарим тэды урагшатай ябуулагдана. Хэрбээ нёдондо энэ үедэ 421,5 мянган тонно силос дарагдаhан байбал, мүнөө 592,9 мянган тонно бэлэдхэгдээ. Илангаяа Бэшүүрэй, Хурамхаанай, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Хоринин, Яруунын аймагууд нёдондоной энэ үеынхиhөө хоёр дахин ехэ силос дараа.

Жэшээнь, Бэшүүрэй колхоз, совхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ энэ үедэ 42,1 мянган тонно силос бэлэдхэhэн hаа, мүнөө 80,8 мянган тонно даранхай.

Тиигэбэшье Сэлэнгын, Түнхэнэй, Захааминай, Прибайкалиин аймагууд нёдондонойхиhоо hураггүй бага силос дараа.

Витаминтай ногооной гурил гаргаха түсэбөө республикын ажахынууд 43 процент дүүргээ гэхэ гү, али хамта 91,4 мянган центнер тиимэ тэжээл бэлэдхээ. Энэнь нёдондонойхиhоо зарим тэды ехэ. Гэбэшье Баргажанай, Яруунын, Хяагтын, Прибайкалиин, Загарайн аймагууд витаминтай ногоо бэлэдхэхэ түсэбөө миил 22—25 процент дүүргэнхэй. Жэшээнь, Түнхэнэй аймагта АВМ-0,4 түхэлэй агрегат бүхэнөөр 2087 центнер ногооной гурил гаргаад байхадань, Захааминай, Загарайн, Хяагтын аймагуудта агрегат бүхэниинь миил 170—265 центнер тиимэ тэжээл гаргаа.

Мүнөөдэрэй зорилго юуб гэхэдэ, сабшалан дээрэ ургаhан hогооборишье ногоо үлөөнгүй сабшажа абаха, таряа хуряалгын халуун хүдэлмэриин хажуугаар, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлжэ байhан бүхы техникэ, хүн зониие бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха тушаа хамаг шухала хэмжээ абаха хэрэгтэй. Тиигэжэ үбhэ хуряаха, силос дараха, витаминтай ногооной гурил гаргаха түсэбөө ажахы, бригада, звено бүхэн заатагүй дүүргэхэ ёhотой.

Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй ОКС-ын коммунис ажалай ударник, шулуушан Илья Хорхонович Хубитуев, коллектив соогоо мэдээжэ болоhоор үнинэй. Дүй дүршэлтэй болоhон шулуушан Илья Хубитуев 1973—1974 онуудай социалис мүрысөөндэ эрхим дүнгүүдые нэгэнтэ бэшэ туйлажа, «Социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэгээр шагнагдаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Илья Хубитуев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

УЛААН-ҮДЫН «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНТО «ЭЛЕКТРОМАШИНА» ЗАВОДОЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ

социалис уялгаhаа

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэhэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр манай «Электромашина» заводой коллектив социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ороо бэлэй. Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдадаг hэн. Заводоймнай хүдэлмэришэд хаба шадалаа гамнангүйгөөр мүрысэн хүдэлөө.

Манай «Электромашина» заводой коллектив продукци бүтээн гаргаха, худалдаха юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабари байгша оной июлиин 1-дэ амжалтатайгаар бэелүүлээ. 1975 ондо продукци гаргалгые 44,8 процентээр дээшэлүүлхэ гэhэн даабаритай hаа, бодото дээрээ 71 процентээр ехэ продукци гаргадаг болообди. Ажалай бүтээсэ 50 процентээр дээшэлүүлэгдэ гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаhанhаа 11 процентээр ехэ байха юм. Заводоймнай 400 хүдэлмэришэд юhэдэхи табан жэлдэ абаhан хубиингаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн юм.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада электродвигательнүүдые хабсаргаха корпус баригдаа. 25 ондоо шэнэ түхэлэй электродвигатель гаргадаг болообди. Заводой цехүүд соо оньhожоруулагдамал 10 поточно линии тодхогдоо. Үйлэдбэридэ технологическа 573 түрүү онол арга нэбтэрүүлэгдээ. 41 электродвигательдэ Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдоhон юм. 1.582 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн арьбалагдаа.

«КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн тухай» партиин Центральна Комитедэй тогтоолые заводоймнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшад халуунаар дэмжэжэ, социалис мүрысөөндэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсажа оробо. Манай «Электромашина» заводой хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые бүри хүсэдөөр хэрэглэхэ, hайн шанартай продукци бүри ехээр гаргадаг болохо гэhэн зорилготойгоор дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаба.

Юhэдэхи табан жэлэй даабариhаа гадуур 11 миллион 500 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха, худалдаха, 1975 оной даабариhаа гадуур 200 мянган түхэригэй продукци гаргаха, табан жэлэй түсэбhөө гадуур 1500 электродвигатель, 60 автокран, 600 мянган түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргаха, түсэбтэ табан жэлэй даабариhаа гадуур 5 миллион түхэригэй, 1975 оной түсэбhөө гадуур 80 мянган түхэригэй олзо доход үйлэдбэридэ оруулха, партиин XXV съездын нээгдэтэр 4 АН-315М-6 түхэлэй хоёр ондоо түхэлэй электродвигатель бүтээхэ, шэнэ оньhон техникэ хэрэглэжэ, шэнэ онол арга нэбтэрүүлhэнэй ашаар 165 мянган түхэригэй алмалта хэхээр шиидэнхэйбди. Энэ уялга заводой хүдэлмэришэдэй хамтын суглаан дээрэ абтаба.

П. Н. БУРЛОВ,
«Электромашина» заводой директор.

З. Е. СУЧКОВ,
парткомой секретарь.

Н. П. НОСИКОВ,
завкомой түрүүлэгшэ.

В. Р. БУЯЕВ,
ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь.

А. Ф. РЫМАРЕВ,
цехэй начальник.

Г. К. БОРИСЮК,
бригадир.

...УТАГДАЛНУУД ҮШӨӨЛ УШАРҺААР

...өөдэр Бэшүүрэй аймагаар ...дам харгынуудаар ...лэй шэнэ ороohо та...эрэhэн автомашина... гүйлгэлдэхэнь гай... болоо. Иигэжэ рес...а соо ехээр таряа ху... аймагуудай нэгэндэ ...zaha түлэг дундаа

... аймагай таряашад ... XXV съездые нэрэ...тэйгээр угтахын ту... социалис мүрысөөндэ ..., байгша ондо 300 ... центнер ороohо гү... тушааха, худалдаха ..., али хоёр жэлэй тү... дүүргэхэ гэжэ шии...

...ан энэ ехэ уялгаяа ...атай дүүргэхын түлөө ... механизаторнууд хү...лаа гамнангүй хү... Аймагай олонхи ажа... энэ жэлдэ таряа ху... яhала hайншье бэ...эйгээр, эмхитэйгээр... саг болзор соонь эхил...рүүшын үдэрhөө ам...үудые туйлана. Гад... ондо олонхи ажа...дта таряанай ургаса ...раа. Аймагай хүдөө ... управлениин мэргэ...эй хэлэhэнэй ёhoop ... бүриhөө дунда зэр...12—15 центнер, зарим ...үүдта бүришье ехэ ...н абтахаар хүлеэгдэ...ээнь, Бэшүүрэй сов... таряанай ургаса бүри... хурлагдахаар хараа...а. Эндэ гектар бүри... 16 центнерhээ дээшэ ...н абтахаар байна. Сов...хыдөө 115—120 мян...центнер ороohо хуряа...ранэй 50 мянган цент... гүрэндэ тушааха ...абаад, хүдэлжэ байна.

...ай шалгалтын бригада...hан лэ газарта эршэ...нга ажалай охин хаа ...гүй мэдэгдэжэ байгаа ...үнөө эндэ таряа ху...ада 170 хүн хабаада...н бүхэндэ тусхай даа...үтээхэhөө гадна, ажа...эр бүтээсэ туйлахын ...социалис мүрысөөн үр... дэлгэрүүлэгдэнхэй. ...бүхэн шадаал hаа ехэ ... туйлаха гэжэ орол... Жэшээнь, комбайнер ...-Доржо Дамбаев хү...риин 16 час соо таряа ... болгон сабшахадаа дүр...нормо дүүргэhэн байна. ...ой директиин, партко... таряашадай дунда социа... мүрысөө шадамар бэр... эмхидхэhэнэйнь ашаар ... комбайнерай үүсхэлые ... нүхэдынь эдэбхитэй... дэмжэн абаhан байна. ...өөрнь хэдэн хоног үн... хойно таряан ажалай дүрбэдэхи тракторна бригадын комбайнер Петр Григорьев ажалайнгаа нэгэ халаанда 461 центнер ороohо сохижо абаа. Иимэшүү жэшээнүүдые дурдабал олон.

Богонёор хэлэхэдэ, Бэшүүрэй совхоздо таряа хуряалга эмхитэй hайнаар ябана. Тус ажахыда хүдэлмэриин эмхидхэл зүбөөр табигданхай ба хүдэлмэрилэгшэдэй ажаллаха талада таарама зохид байдал түхеэрэгдэhэн байна.

Таряан ажалай дүрбэдэхи тракторна бригадын полевой станда ерэхэдэ урматай. Энэ бригадые социалис Ажалай Герой П. Ф. Слепнёв хүтэлбэрилнэ. Эндэ шэнэ газетэ журналнууд таhалдаагүй асарагдана. Бюллетень ба плакадууд олоор харагдана. Үдын эдеэлэлгын үедэ механизаторнуудай урда агитаторнууд социалис мүрысөөнэй ябаса, хэгдэжэ байhан ажалайнь дүнгүүд тухай хөөрэжэ үгэдэг. Новосретенкын клубай агитбригадын коллектив таряашадтаа hаяар концерт харуулхаар түсэблэнэ.

Энэ ажахын хүршэ «Победа» колхоздо таряа хуряалга баhал муу бэшээр ябана. Мүнөө үедэ 13 мянган центнер ороohон тоогтонь оронхой. Ерэхэ жэлэй тарилгын үрэhэнэй 1500 центнер ороohон сэбэрлэгдээ. Тус совхоздо комбайнернуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Комбайнернууд А. Некипелов, В. Архипов гэгшэд энэ мүрысөөндэ түрүүлнэ. Жэшээнь Александр Ермилович 1140 центнер ороohо суглуулан сохёод, бусад нүхэдhөө холо урид гараа.

Эдэ бүгэдэ дээрэhээ харахада, тус ажахыда таряа хуряалга эрхим hайнаар ябана гэжэ абаhаар hанахаар болоно. Зүгөөр hайн юумэнэй, урагшатай ажалай хажуугаар эндэ бии байhан дутагдалнууд тухайнь хэлэнгүй үнгэрхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, ороohоной гээлтэдэ орохо, зарим полиин муугаар хадагдаха ушар эндэ үзэгдэнэ. Ороohоной тиимэ айхабтар ехэ гээгдэжэ, хээрэ орхигдожо байhан юумэн үгы. Гэбэшье, үнэндөө 20 мянган центнер ороohо гүрэндэ тушаахын тула таряа хуряалгые hайнаар эмхидхэхэhээ гадна, таряагаа нэгэшье гээлтэ хоролтогүйгөөр суглуулжа, таряалан дээрэ нэгэшье хоолос үлөөнгүй, адхашье ороohо унагаангүй абаха шухала гээд hануулалтай. Тиихэ зуура, тус ажахын комбайнуудай нүхэ hүбэ хүсэд hайнаар бүгэлэгдөөгүй байшоо. Иимэ байдалай тохёолдоhондо колхозой ахамад агроном Арсентьев аймагай «Сельхозтехникын» отделениие гэмнэнэ. «Сельхозтехникын» отделени республикын нэгэдэлэй баазаhаа комбайнуудай нүхэ hүбэ бүгэлхэ хэрэгсэлнүүдые худалдан абаха уялгатай аад, саг болзор соонь тиигэжэ шадаагүй. Сэхыень хэлэхэдэ, эндэ ажахын ахамад, агрономой инженерэйшье гэм баhал бии.

Гансашье мүнөө бэшэ, энээнhээ урагша баhал иимэ байдал тохёолдодог hэн. Тиимэhээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд эртээнhээ энээн тухайгаа hанаагаа табиха байгаа. Тэрэшэлэн «Сельхозтехникын» хүтэлбэрилэгшэд энэ талаар ажахынуудта туhалха тушаа тиимэ эрмэлзэл оролдолго гарганагүй. Хэтэрхэдээ отделениие эрхилэгшэ Ю. М. Прадед, ахамад инженер А. С. Перелыгин гэгшэд ажахынуудай таряалан дээрэ ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байhан тухай хүсэд hайн мэдэхэгүй байшоо. Мүн тиихэдэ аймаг дотор 366 комбайнай 30 процентнь хаhа сагтаа заhабарилагдаагүй дээрэhээ хүдэлгэгдэнэгүй. Нэгэдэхеэр, тэдэндэ хэрэгтэй запчастьнууд, детальнууд ехэ хомордоно. Зарим комбайнуудынь бүри эбдэржэ hалаха болотороо хүдэлгэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, түрүүшынгээ жэлдэ хүдэлжэ байhан залуу комбайнернууд агрегадаа шанартай hайнаар заhабарилжа шадаагүй, комбайнда техническэ харууhа хэжэ дүршөөгүй байна. Гэхэтэй хамта, аймагай «Сельхозтехникэ» отделени ажахынуудай комбайн, тракторнуудые хүсэд hайнаар заhабарилха дүүрэн аргатай. Тэдэнэй 14 слесарь мүнөө таряа хуряалгын халуун хаhада хүдэлмэреэр hайса хангагдаагүй дээрэhээ хэхэ юумэеэ оложо ядажа ябадаг. Отделениин хүтэлбэрилэгшэд заhабарилгын шанарта онсо анхаралаа хандуулнагүй. Жэшээнь, «Рассвет» колхозой нэгэ комбайн отделениин мастерскойдо заhабарилагдаhан аад, оройдоол табан үдэр хүдэлгэгдөөд, эбдэрээ. Тиихэдэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой баhа нэгэ комбайн хэдэн hарын урда заhабарилагдаха аад, мүнөө болотор бэлэн болоогүй.

Охин-Булагай совхоздо таряа хуряалга баhал эмхитэйгээр ябана гээд hанахаар. Эндэ 1500 гектарай таряан баал болгогдоо. Бүхы хүдэлмэри совхозой дирекциин, парткомой хараалhан түсэбэй ёhoop хэгдэнэ. Олонхи механизаторнуудшье урма зоригтойгоор хүдэлнэ. Яhала баяншье ургаса гараа. Зүгөөр тус ажахын таряа хуряалгатай даамайгаар танилсахада энэ хэрэг тиимэшье hайн ябана гэжэ хэлэхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, тус ажахын олонхи комбайнернууд ямар уялгатайгаа, хэды шэнээн ургаса хуряаха даабаритайгаа мэдэхэгүй байба. Табадахи жэлээ комбайнераар хүдэлжэ байhан гурбадахи бригадын механизатор Михайловhаа ямар уялга, даабари абаhан тухайнь асуухадамнай, юушье хэлэжэ шадабагүй. Хажуудань зогсоhон комбайнер Павел Федоровшье баhал абяа гарабагүй. Комбайнуудынь үглөөнэй аяар 11 часта полинуудтаа гарадаг байба.

Тус ажахыда таряа хуряалгын шанар баhал hайн бэшэ. Еланай полиин таряан hайнаар урганхай. Гектар бүриhөө 16 центнер ороohон абтахаар хараалгдана. Энэ полиин эдеэшэжэ, болошоhон ороohотой таряа хэдэн үдэрэй саана баал болгон сабшаад, мүнөө тэрэнээ сохин хуряажа эхилхэдэнь, ехэнхи ороohониинь газартаа үлэнэ. Бүришье муу байдал Харланай полинуудта ушарба.

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

Эндэхи комбайнернууд таряагаа ехэ hаланаар хуряана. Эндэ тэндэ хуряагдаагүй забhар зайхайнуудые, хэтэрхэдээ бүхэли зурууд үлөөжэрхинэ. Таряанай эшэ 25—30 сантиметр дээгүүр сабшана.

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо арадай хиналтын бүлэг муугаар хүдэлнэ. Августын 29-дэ таряанай тоогто 914 центнер хүсэд эдеэшээгүй ороohон асарагдаhан байгаа. Тэрэнь мүнөө халуу hуужа, шатаха болоо. Зүгөөр түргөөр хатаажа, абарха гэхэдэ, мүнөөхил «Сельхозтехникэ» отделениин, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр ороohо хатаадаг КЗС түхеэрэлгэнь мүнөө болотор тодхоогдоогүй байба.

Шалгагшадай элирүүлhэн дутуу дунданууд Бэшүүрэй аймагай олонхи ажахынуудта огто дайралдадаггүй ааб даа. Гэбэшье, эдэ мэтын дутуу дунданууд дээрэ дурдагдаhан ажахынуудай дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгаяа амжалтатай дүүргэхэ таладань заатагүй hаад татаха байна. Тиимэhээ тэдэниие богони болзор соо усадхаха гээшэ Бэшүүрэй таряашадай нангин уялга мүн болоно.

Шалгалтада хабаадагшад:

С. ГОНСОРУНОВ, аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ, Г. СНЕТКОВ, республикын хүдөө ажахын министерствын механизациин таhагай ахалагша инженер, В. БАДМАЕВ, «Правда Бурятии» газетын корр. Д. ДЫЛГЫРОВ, манай тусхай корр.

СИЛОС ЕХЭЭР ДАРАБА

...ондо жэлэйхидэ орхо... мүнөө үедэ Харацайн ...ю силос даралгын хү...рие нилээд эршэмтэй... ябуулна. Нёдондо жэлэй ...үеынхидэ орходоо 1,5 ...н ехэ гэхэ гү, али түсэ...р хараалагдаhан 30.600 ...рэй орондо 33245 ...р шэмэтэ силос тус ...ондо дарагдаад байна. ...ын механизаторнууд ... Дугаров, Дамба Цы..., Бэлигтэ Цыренжапов, Михаил Корнаков гэгшэд оролдосотой hайнаар ажаллажа, силос дараха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тиигэхэдэ, «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэлэй болон Закаменскын автотранспортна предприятиин жолоошод силосэй ногоо таhалгаряагүй зөөжэ, совхоздо ехэ туhаламжа үзүүлбэ.

Б. ЖАНЧИПОВ.
Захаамин.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Халуун хөөрэлдөөн

ХАНОЙ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Совет партийно-правительственна делегаци Лаосой патриотическа фронтын ЦК-гай Түрүүлэгшэ Лаосой Национальна политическэ нэгэдхэмэл Соведэй Түрүүлэгшэ Суфанувонгтой сентябриин 2-то эндэ уулзаа.

Хани халуун, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн болобо.

Хани ёhоной уулзалга

ХАНОЙ. (ТАСС-ай тусхай корр.). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегаци, тэрэшэлэн Камбоджын гүрэнэй толгойлогшо, Камбоджын Национальна нэгэдэмэл фронтын түрүүлэгшэ принц Нородом Сианук түрүүтэй Камбоджын делегаци сентябриин 2-ой үдэр эндэ уулзаа.

Хоёр талые hонирхуулдаг асуудалнуудаар хани ёhоной хөөрэлдөөн болобо.

М. А. Яснов Хельсинкидэ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Яснов Финляндиин Республикын Президент У. К. Кекконенэй 75 наhанай ойтой дашарамдуулан болохо баяр ёhололдо хабаадахын тула сентябриин 2-то эндэ ерээ.

М. А. Ясновые Финляндиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Олабт Матилла болон бусад тушаалтад аэродром дээрэ угтаба.

СССР-hээ Финляндида байдаг элшэн сайд В. С. Степанов угталсаа.

ТҮҮХЭТЭ ИЛАЛТЫН 30 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Милитарис Япониие илаhаар 30 жэлэй ой гүйсэбэ. Энэ түүхэтэ ойдо зорюулагдаhан, ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй ба Московско гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан сентябриин 2-то Москвадахи Союзуудай байшангай Колонно зал дотор нээгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр Н. А. Щелоков, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшонор; Советскэ Союзай маршал И. И. Якубовский, армиин генерал С. Л. Соколов, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагшын орлогшо О. Б. Рахманин болон бусад президиумдэ hууба. Монголой Арадай Республикын Арадай Ехэ хуралай Түрүүлэгшын орлогшо, генерал-полковник Ж. Лхагвасурэн түрүүтэй МНР-эй революционно тэмсэлэй ветерануудай комитедэй делегаци, МНР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд К. Банзрагч, Вьетнам-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегациин толгойлогшо, Хара мүрэн дээрэхи ГРЭС-эй барилгын хэрэг эрхилдэг министр Ха Ке Тан, ДРВ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Нгуен Хыу Кхиеу, КНДР-эй хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Пак Си Гвон гэгшэд президиумдэ hуулсаа.

Баярай суглаае КПСС-эй МГК-гай секретарь Л. И. Греков нээбэ.

Алас-Дурнадахи совет сэрэгүүдэй Главна командованиин штабай начальник байhан, Советскэ Союзай Герой, армиин генерал С. П. Иванов элидхэл хээ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые суглаанда хабаадагшад угаа ехэ баяртайгаар баталан абаба.

(ТАСС).

УЛАСХООРОНДЫН ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ТҮБЭЙ ҺУУРИ ТАБИГДАБА

Советскэ Союзай гадаадын худалдаа наймаанай холбоон улам үргэдэжэ байдаг. Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөнэй Түгэсхэлэй акт дотор тэмдэглэгдэhэнэй ёhoop, али али талада ашагтай туhатай уласхоорондын экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбоонуудые хүгжөөлгэ — дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, арадуудай хоорондын хани барисаанай ба этигэлсэлгын оршон байдал хангаха арга замуудай нэгэн болоно.

Гадаадын оронуудтай уласхоорондын худалдаа наймаа, научно-техническэ холбоо бэелүүлхэ түбэй hуури табилгын ёhолол сентябриин 1-дэ Москвада болобо. Энээндэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Т. Новиков, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд, гадаадын томо томо фирмэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, гадаадын хэдэ хэдэн оронуудhаа СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор байлсаба.

Энэ түбэй барилгада «Оксидентл петролеум корпорейшн» гэдэг американ корпораци ба Америкын бусад хэдэ хэдэн фирмэнүүд хабаадаха юм.

СССР-эй Худалдаа наймаанай — промышленнэ палатын президиумэй түрүүлэгшэ Б. А. Борисов дурасхаалта гаршагай текстые соносхоо. Эндэ байгшадай альга ташалган доро тиимэ тексттэй капсула шэнэ барилгын hуурида зоогдобо. Советскэ Союзай гүрэнэй гимн гүйсэдхэгдөө.

(ТАСС).

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Замбуулинай дайдые амгалан зорилгоор шэнжэлдэг, хэрэглэдэг социалис оронуудай харилсаа холбооной программатай зохилдуулан, 1975 оной сентябриин 2-то Москвагай сагаар 7 час 40 минутада «Вертикаль-3» гэжэ геофизическэ ракетэ СССР-эй Европейскэ хубидахи дундуур шиpотаhаа 502 километр үндэртэ дэгдээгдэбэ.

Болгариин Арадай Республикада, Германиин Демократическа Республикада, Советскэ Союзда, Чехословакиин Социалис Республикада бүтээгдэhэн научна аппаратура 97 километр үндэртэ ракетэhээ тусгаарлан hалаhан приборнуудай контейнер дотор тодхогдонхой.

Болгариин Арадай Республика ба Советскэ Союзда бүтээгдэhэн научна аппаратуратай М-100 гэжэ метеорологическа хоёр ракетэ «Вертикаль-3» гэжэ геофизическэ ракетын дэгдээгдэгшэ районда мүн лэ ниидхүүлэгдэhэн, ионосферын элдэб параметрнууд газар дээрэhээ хэмжэн тодорхойлогдоhон байна.

НРБ-гэй, ГДР-эй, ЧССР-эй ба СССР-эй мэргэжэлтэд «Вертикаль-3» гэжэ ракетэ дээрэ тодхогдоhон научна аппаратурые хабсаргаха, туршаха хүдэлмэридэ, тэрэниие дэгдээлгэдэ хабаадалсаа.

Хамтын туршалга бэелүүлгэдэ хабаададаг оронуудай научна эмхинүүд абтаhан мэдээнүүдые шэнжэлжэ захалба.

Улаан-Баатарта баярай ёhолол болоо

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Милитарис Япониие илаhаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, сентябриин 2-то эндэ В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ, Д. Сухэ-Баторай ба Х. Чойбалсанай шарилнуудтай бунханай дэргэдэ, Совет сэрэгшэдтэ зорюулжа Зайсан хада дээрэ бодхоогдоhон дурасхаалай хүшөөгэй дэргэдэ веногууд табигдаа. Энэ ёhололдо МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй парти болон правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд хабаадаба.

КОММУНИСТНУУД МҮРЫСӨӨ ТОЛГОЙЛНО

Сэлмэг сэгээн тэнгэриин шаргал наранай туяа доро аажамханаар шаруулһан үбһэ ногоон нэгэ жэгдэхэн янгинаса хаташоод, үбһэшэдэй урма зоригынь бүри заһажа ажалай шэнэ амжалтада зориг-жуулна хэбэртэй. Ниитынгээ малда үбһэ тэжээл лагаад ехээр хуряажа абахаб гэһэн нэгэл хүсэл эрмэлзэл тэдэнэй бодолыень эзэлэнхэй.

Мүнөө Хориин аймагай үбһэшэд партиингаа XXV съездын хүндэлэлдэ шадаал һаа ехээр малай тэжээл бэлэдхэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэд. Ажалшадай энэ социалис мүрысөөе аймагай ажахы бүхэндэ коммунистнууд толгойлон ударидажа, ажал дээрээ жэшээ харуулан хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, Хориин мал шахан тарглуулдаг совхозой үбһэшэдэй нэгэ звеное коммунист Мижит Гомбоевич Ширапов толгойлно. Хаанашье, ямаршье ажалда коммунистнууд ехэ үүргэ дүүргэжэ, үүсхэл оролдосотойгоор хүдэлдэг, хэжэ ябаһан ажалаа шүүмжэлдэг заншалтай. Мижит Гомбоевич Ширапов мүн лэ өөһэдынгөө ажалые шүүмжэлжэ, дутуу дундануудаа, алдуу эндүүгээ оложо, түргэн усадхахые хүсэжэ ябадаг хүн. М. Г. Ширапов үнинэй коммунист, олон жэлдэ отделениингээ үшөө колхоз байха үедэ түрүүлэгшээр хүдэлһэн. Мүнөөшье отделениингээ хүтэлбэрилхы ажалда ябана. Тэрэ Хориин партийна организаци дотор мэдээжэ, хүндэтэй коммунистнуудай нэгэн юм.

Оньһожоруулагдамал звеное даагша нүхэр Ширапов бидэнтэй уулзахадаа сугтаа хүдэлжэ ябаһан нүхэд тухайгаа, тэдэнэйнгээ оролдосотой ажал хэрэг тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрөө һэн.

Жэшээлхэдэ, манай звенодо Һасаран Будаевич Ринчинов хүдэлнэ. Тэрэ луговодоор үнинэй ажалладаг юм. Һасаран Будаевич наһатай болоо, пенсидэ үни гаранхайшье һаа, өөрынгөө хэжэ байһан ажалые орхингүй үбэл зунгүй гэхэ гү, али жэлэй дүрбэн сагта даажа абаһан сабшалангаа һайжаруулхын тулада бүхы шадалаа зорюулна гээд, Мижит Гомбоевич хөөрэнэ. Тэрэ зуун дүшөөд гектар газар уһалжа, яһала һайн ногоо ургуулаа. Манай звено энээниие һайнаар сабшажа абахын тулада бүхы хүсэ шадалаараа оролдоно. Мүнөө нүхэр Шираповай хүтэлбэрилдэг звено үбһэ хуряаха түсэбөө дүүргэхэ дүтэлэнхэй.

Тиихэдэ ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар аймаг соогоо эгээл һайн үрэ дүн туйлажа ябаһан Анаагай совхозой коммунистнуудай болон ажалшадай ажал хэрэгээр һонирхобобди.

Үбһэндэ гарахын урда совхозой парткомой заседани болон отделенинүүдэй партийна организацинуудай суглаанууд дээрэ звено бүхэндэ хүдэлхэ партийна бүлэгүүд байгуулагдажа, социалис мүрысөөнэй болон урмашуулгын гурим зохёогдоо һэн. Совхоз байгша ондо гуша мянгаһаа дээшэ центнер бүдүүн тэжээл ниитынгээ малда бэлэдхэхэ гэжэ коммунистнууд суглаанууд дээрэ шиидхээд, тэрэнээ бүримүһэн бэелүүлнэд.

—Мүнөө тэжээл бэлэдхэлгэ үргэлжэлһөөр. Гушан хоёр мянган центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаха гээд,—Петр Константинович Носырев тэмдэглэнэ. — Бидэ олон жэлэй ногоо ехээр тариһанай ашаар, нуга сабшалангаа һайнаар харууһалжа, хаһа саг соонь минеральна болон нютагай үтэгжүүлгэ оруулжа тарааһанай, мүн хабар зунай үедэ һайнаар уһалһанай ашаар үбһэ ногоогоо ехээр ургуулаабди, нилээд ехые абажа байнабди. Мүнөө үедэ совхознай 24.000 гаран центнер һайхан үбһэ сабшажа һурилоо. Мүн тэрэнэй хажуугаар сенаж, силос дарагдажа байна гээд, ахамад агроном Петр Константинович хөөрөөгөө үргэлжэлүүлхэдээ, коммунистнууд эдэ бүхы хэрэгтэ онсо үүргэ дүүргэнэ гээд тэмдэглэнэ.

Анаагай совхоздо оньһожоруулагдамал найман звено хүдэлнэ. Хамта дээрээ совхозой бүхы отделенинүүдтэ зуун табя гаран хүн үбһэ хуряалгын ажалда хабаадуулагдаа.

Совхозой үбһэшэд соо Буламай нэгэдэхи отделениин Ендон Абидуевич Ринчиндоржиевай звено бусадтаа орходоо эгээл һайн амжалтатай.

Буламай нэгэдэхи отделениин партийна организациин секретарь Цыретор Дондокович Будажапов мантай уулзахадаа иигэжэ хөөрөө һэн: отделениимнай хоёр звенодо коммунистнуудай бүлэг байгуулагдажа, хамаг харюусалгата хүдэлмэри тэдэнэртэ даалгагдаһан хай. Тиихэдэ социалис мүрысөөнэй гурим баталагдажа, урмашуулгын талаар бэелүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаһан байна. Партийна организациин оролдолгоор, совхозой дирекциин шиидхэбэреэр үбһэшэдые газетэ, журналнүүдаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Жэшээлхэдэ, нүхэр Ринчиндоржиевай звенодо телевизор, радиоприемник бии. Үдэшэ үглөөгүүр телевизорээ хаража, радиогоо шагнажа, республика, орон доторoo болоһон һонинуудтай танилсажа байдаг.

— Ринчиндоржиевай звеногой үбһэшэд үдэр бүри гурбан зуугаад центнер хүрэтэр үбһэ һурилнэ. Тус звеногой үбһэшэд долоо мянган центнер үбһэ абаха түсэбтэй юм. Мүнөө тэдэнэр энээнээ дүүргэхэ дүтэлжэ ябана. Звеногой амжалтада һайнаар, шударгыгаар хүдэлдэг коммунистнууд Р. Гармаев, Д. Дамбаев, С. Бадмацыренов, Ц-Б. Цыдендамбаев, Д-Ц. Базаров гэгшэд нилээд ехээр хубитаяа оруулна гээшэ гээд, — отделениин партийна эхин организациин секретарь Будажапов хөөрэбэ.

Эдэ коммунистнуудай үүргэнь тон ехэ. Тэдэнэй анхарал оролдолгын хүсөөр звеногой гэшүүд совхоз соогоо түрүүлжэ, совхозой дирекциин, парткомой һайшаал, магтаалда хүртэжэ, мүнгэн шан абаһан байна.

— Иигэжэ совхозой коммунистнууд, партийна комитет болон отделенинүүдэй партийна организацинууд үбһэ хуряалгын ажал дээрэ, мүн бусадшье хүдэлмэридэ эмхидхэхы горитойхон үүргэ дүүргэнэ, дүүргэнэшье гээшэ гээд, — нүхэр Будажапов тэмдэглэнэ.

Д-Д. ГАРМАЕВ,
Хориин аймаг.

Баргажанай аймагта

ТҮРҮҮ ФЕРМЭДЭ — УЛААН ТУГ

Байгша оной июль һарада һаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаба. Эндэ Шитханай совхозой С. Н. Гусевай хүтэлбэрилдэг һаалишадай фермэ түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй райкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР 9600...

Баргажанай леспромхозой модо бэлэдхэгшэд абаһан уялга түсэбөө һараһаа һарада үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр үнгэрһэн долоон һарын туршада 233,6 мянган кубометр модо арадай ажахыда бэлэдхээ гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 9600 кубометр модо бэлэдхэһэн тухайгаа һаяхан мэдээсэбэ. Мүнөө леспромхозой модо бэлэдхэгшэд ойртожо байһан КПСС-эй XXV съездые ажалай эрхим амжалтатайгаар угтаха зорилго урдаа табяад, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шармайн оролдожо ябана.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

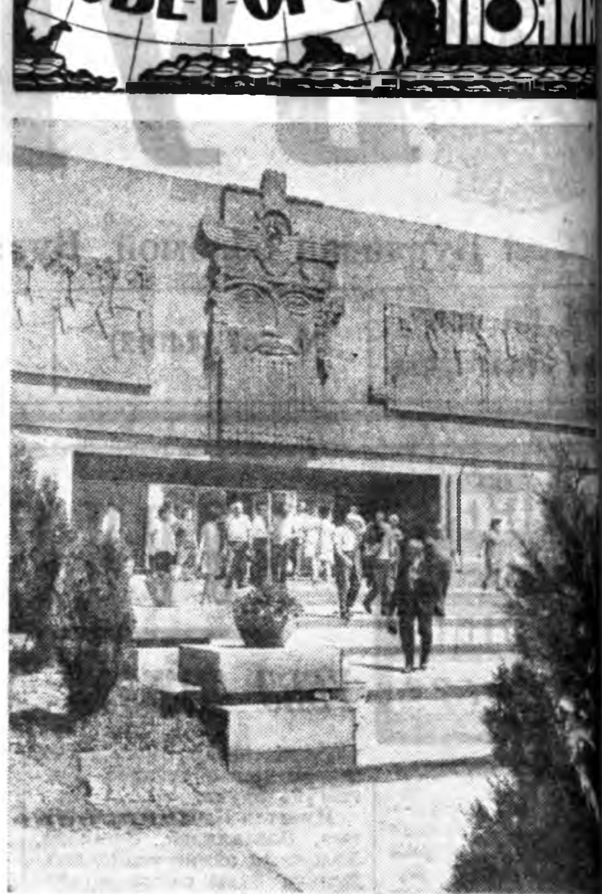
Байгал далай дээрэ загаһа олзоборилдог «Байкалец» гэжэ колхозой гэшүүд КПСС-эй XXV съездые ажалай эрхим амжалтатайгаар угтаха гэһэн социалис уялга абаһан юм.

Колхозой гэшүүд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, августын 15-да абаһан уялгаяа сүм дүүргэһэн тухайгаа элидхэһэн. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй туршада 15400 центнер загаһа бариха түсэбтэй байгаа һаа, тэрэнээ 16267 центнертэ хүргэжэ, абаһан уялгаяа дүрбэ һараар урид дүүргэбэ бшуу.

Загаһа олзоборилогшодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ А. И. Молчановай, И. И. Батуринай, А. З. Алексеевэй хүтэлбэрилдэг бригада, звено түрүү һууридa ябана.

Манай корр.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

АРМЕНИИН ССР. Аргиштн I Эребуни гэдэг Ур[...] гүрэнэй хаанай бэхижүүлэгдэмэл хэрэмэй байһан га[...] «Эребуни» гэжэ музей нээгдэнхэй. Тэрээн соо эртэ[...] дын энэ хотын үлэгдэлнүүдые малтахада олдоһон эд[...] надууд хадагалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: музейн байшан.

ТАСС-ай фотохроник[а].

ТҮРҮҮШЫН МИЛЛИОН ГЕКТАР

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр.). Алтайн хизаарай таряашад хоёрдохи миллион гектар дээрэһээ ороohото ургамалнуудые хуряажа эхилбэ. Энэнь ургасын талмайн табанай нэгэ хубиһаа үлүү болоно.

Шэнэ ургасын таряан хадагдажа байна. Оньһожоруулагдамал 2 мянган тоог энээниие сэбэрлэжэ байнхай. Ургасаяа түргөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха гээшэ таряашадай гол зорилго мүн.

Механизаторнууд хуряалгынгаа техникэ бүхы хүсөөрнь һайнаар хэрэглэнэ. «Путиловский» совхозой Социалис Ажалай Герой И. А. Максименко хэдэн үдэр соо 2000 гектар дээрэһээ шэниисэ хадаба. Энэнь Алтайда урдань туйлагдаагүй ехэ амжалта болоно. «Южный» совхозой Н. Ф. Кугрaсовай толгойлдог комбайнернуудай звено эгээл үндэр бүтээсэ туйлаа. Тэрэ 1800 гектар талмайда ороohо хадажа, нормоёо хоёр дахин үлүүлһэн байха юм.

Алтайн таряалан дээрэ эршэтэ ажал бурьялна. Олон мянгаад таряашад энэ жэлэй ургасые хурдан түргөөр абажа байнхай.

ШААРТУЗАЙ ХЛОПОК

ШААРТУЗ (Таджигай ССР). (ТАСС-ай корр. А. Азизов). Республикын эгээл урда хубиин Шаартузай районой ажахынууд шэнэ ургасын хлопок республика дотороо түрүүлэн хуряажа захалба.

«КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолдо харюу болгон, районой ажалшад 70 мянган тонно хлопок Эхэ орондоо үгэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа.

АМАР ШАДАРАЙ ШЭНЭ ГАЗАР

ХАБАРОВСК. (ТАСС-ай корр. И. Перепелицкий). Уссурин голой овощ ургуулдаг, һү ехээр һаажа абадаг томо ажахы — Бикинскэ совхозой мелиораторнууд намаг налхиһаа хатаагдаһан ехэ газар тушаажа абаба. Хүүргэнүүд баригдаһан, подьездын харгынууд баригдаһан байгаа.

Жэлэй эхинһээ хойшо хизаарай уһанай ажахын эмхинүүд 8000 гектар газар совхозуудта үгэһэн байна. Амар шадарай мелиораторнууд уһалууриин газар бэлдэхэ гэһэн табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

ДААБАРЯА 110 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭБЭ

КАЛУГА. (ТАСС-ай корр. Н. Александров). Калугын студентнэрэй отрядууд областиингоо ажахын барилганууд дээрэ амжалтатай һайнаар хүдэлһэн тухайгаа элидхэбэ. КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэн, Ока мүрэн шадархи Хара хүрьһэгүй нютагуудта 3,7 миллион түхэригэй барилга хэһэн байна. Эдэнэр даабаряа 110 процент дүүргээ.

НОВАТОРНУУД — МҮРЫСӨӨНЭЙ МАНЛАЙДА

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түрүүшын[...] гаа һара соо ороной а[...] ажахыда ухаалан зохё[...] ба уралан нарижуулгы[...] миллион дурадхал нэбт[...] лэгдэжэ, жэлдээ 2 милл[...] шахуу түхэригэй алмалт[...] хэ байна.

Үйлэдбэриин новато[...] дай хүдэлмэрние соц[...] мүрысөөн улаг[...] жүүлээ. ВОИР-ай Цент[...] на Соведэй научно-прак[...] ска конференци ССС[...] Арадай ажахын туйлалт[...] дай выставкэдэ нэгэ[...] «КПСС-эй XXV съезды[...] рэтэй түрэтэйгөөр угт[...] түлөө социалис мүры[...] тухай» партиин Центра[...] Комитедэй тогтоолой[...] һөөр социалис мүрысөө[...] шань хүгжөөхэ харгы за[...] тухай асуудалые зүбшэ[...] сэнэ.

Ороной республикан[...] областьнуудай новато[...] дай коллективүүдэй[...] лэгшэд дүй дүршэлөө[...] абалсаhа.

Научно-техническэ[...] мүүдэй бүхэсоюзна Сов[...] Президиумэй үргэдхэг[...] заседани Москвада бо[...] КПСС-эй XXV съездын[...] дэлэлдэ абаһан уялган[...] дээшэлүүлхэ гэһэн[...] предприятинуудай үүсх[...] тэрээндэ хабаадагшад[...] шаагаа. Энэнь эрдэм, т[...] кын, түрүү дүй дүрш[...] туйлалтануудые үйлэдб[...] үргэнөөр нэбтэрүүлхэ[...] олгоно. Байгша оной ба[...] сэбтэ табан жэлэй ар[...] ажахын даабарие бол[...] һоонь урид дүүргэлгые[...] гаха дурадхалнууд ору[...] даһан байна. Тодорхо[...] хэлэхэдэ, шэнэ түхэлэй[...] хеэрэлгэнүүдые үйлэдб[...] нэбтэрүүлхэдэнь пред[...] тинуудай коллективүүд[...] һалхын тула эрдэмт[...] мэргэжэлтэдэй бригад[...] дые эльгээхээр шиидхэгд[...]

КОМСОМОЛОЙ ГАБШАГАЙ...

КИШИНЕВ. (ТАСС[-ай] корр. Н. Новосадюк). Р[...] публикын комсомолой[...] шагай барилга — Косте[...] Стынок гэжэ гидроузел[...] рилга дээрэ комсомолой[...] рүүшын отряд хүдэлж[...] халба. Молдавиин бүхы[...] хуу районуудһаа ишээ[...] һэн залуушуулай эрхим[...] лөөлэгшэд Румыниин м[...] жэлтэдтэй хамта СЭВ-эй[...] тан ехэ барилга Прут м[...] нэй эрьедэ барижа ба[...] Энэ барилгые ашаглал[...] оруулалга хани бари[...] хоёр ороной хилэ шадар[...] хи 700 мянган гектар[...] майе уһалха арга олгохо[...] Молдавиин хойто хуб[...] ажалшад 90 километр та[...] дээрэ тогтоогдохо хэмз[...] лайн эрьедэ һайнаар ам[...] байна.

СТАХАНОВСКА ХҮДЭЛӨӨНЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАНА

ВОРОШИЛОВГРА[Д] (ТАСС-ай корр. А. Кова[...]ко). Стахановска хүдэ[...]нэй 40 жэлэй ойдо зорю[...] даһан совет литерату[...] үдэрнүүд эндэ эхилбэ. М[...]ва, Ленинград, Киев, А[...] Ата болон ороной бусад[...] тонуудһаа ехэ бүлэг[...] зохёолшод областиин а[...] шадта айлшаар ерэһэн[...]на. Стахановска хүдэлө[...] дэлгэрһэн нютагта — Ш[...]тада уран зохёолшод с[...] забойщигой ажал хэр[...] үргэлжэлүүлэгшэдтэй, за[...] горнягуудтай уулзаха юм.

ЖОЛООШОН — коммунис ажалай ударник

Улаан-Үдын 3-дахи ГАП-та нэгэдэхи классай жолоошод Перфил Маркович Соколов, Алексей Ефимович Хлескин гэгшэд элдэб эсын ашаа эсэшэ сусашагүйгөөр зөөжэ, коллектив соогоо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Тэдэнэр ашаа зөөхэ талаар 9-дэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэхэ уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэгэдэхи классай жолоошон, коммунис ажалай ударник Перфил Соколов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

«МОСКВИЧ» МАШИНААР ШАГНАГДАА

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон Цыбикжап Аюшеевна Бадмаева ажахынгаа хонидой ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень һайжаруулха хэрэгтэ һүүлэй хэдэн жэлэй туршада нилээд ехэ хубитаяа оруулна.

Суута хонишон 1969 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлһэн байбал, удаадахи жэлдэнь энэ тоогоо 110-да хүргэһэн байгаа. Тиихэдэ хонин бүхэнһөө ноохо хайшалалгые 1966 онойхитой сисиулбал, дунда зэргээр 500—700 граммаар нэмээжэ шадаа.

Иигэжэ Ц. А. Бадмаева наймадахи табан жэлэй түсэбһөө гадуур 134 хурьга абажа түлжүүлһэн, 13,3 центнер ноохо хайшалһан байха юм.

Депутат-хонишон юһэдэхи табан жэлые габшагай ажалаар угтаа бэлэй. Тэрэ 1971 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 120 гаран хурьга абаһан, хонин бүхэнһөө 3 килограммһаа дээшэ ноохо хайшалһан юм. Дүй дүршэлтэй хонишон жэлһээ жэлдэ ажалайнгаа амжалта арьбадхажа, түсэбтэ табан жэлэй даабарие хурьга абалгаар дүрбэн жэлэй туршада үлүүлэн дүүргэһэн, ноохо хайшалха түсэбөө энэ жэлдэ дүүргэһэн байха юм.

Юһэдэхи табан жэлэй, түгэсхэхы жэлдэшье яһала һайн амжалтатайгаар эхилжэ, хонин ажахын халуун хаһын үедэ эрхим шалгалта барижа гараа. Ц. А. Бадмаева түл абалгын үедэ зуун эхэ хонин бүриһөө 127 хурьга абажа түлжүүлээд, хурьган бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 23,4 килограммда хүргэжэ, эхэһээнь һалгааһан байна. Мүн эхэ хонин бүхэнһөө 3 килограмм 220 грамм ноохо хайшалаа.

Суута хонишон Ц. А. Бадмаева ажалдаа амжалта туйлаһанайнгаа түлөө СССР-эй Арадай ажахын туйлалтануудай выставкын гол комитедэй Хүндэлэлэй дипломоор, «Москвич» түхэлэй автомобиляар шагнагдаба.

Б. ДАРМАЕВ,
Хурамхаанай аймагай соведэй гүйсэдкомой секретарь.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ОЙ МОДОНОЙ БА МОДО БОЛБОСОРУУЛХА ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ЭМХИНҮҮДЭЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН УЧАСТОГУУДАЙ МАСТЕРНУУДЫЕ СССР-эй ОРДЕНУУД, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ даабаринуудаа болон социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ, үндэр амжалта туйлаһанайнь түлөө шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Багаев Петр Ивановичые — Байгалай ой модоной баазын мастер, Кабанскын аймаг.

Байминов Намсарай Доржиевичые — Онёогой леспромхозой мастер, Баргажанай аймаг.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Афанасьев Сергей Ивановичые — Хандагатайн леспромхозой мастер, Загарайн аймаг.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Смирнова Аграфена Николаевнае — Онохойн лесокомбинадай мастер, Загарайн аймаг.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Зеркальцева Елизавета Федоровнае — Горхоной леспромхозой мастер, Загарайн аймаг.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Кондратьев Василий Александровичые — Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай мастер, Улаан-Үдэ хото.

Шарагамов Ириней Петровичые — Сэлэнгын ой модоной баазын мастер, Прибайкалиин аймаг.

Шурыгин Изот Антоновичые—Элхиин авто-заһабарилгын заводой мастер, Загарайн аймаг.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль 1975 оной августын 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ПРЕДПРИЯТИ, ЭМХИНҮҮДЭЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН УЧАСТОГУУДАЙ МАСТЕРНУУДЫЕ СССР-эй ОРДЕН БА МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ даабаринуудаа болон социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ үндэр амжалта туйлаһанайнь түлөө шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Гуслякова Валентина Михайловнае — Росмясорыбторгын хладокомбинадай загаһа буйлуулдаг заводой мастер.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль 1975 оной августын 21.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР Г. С. САНЖИЕВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын ажахын, партийна ба совет эмхинүүдтэ удаан саг соо эдэбхитэйгээр ажаллаһыень хараадаа абажа, 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, арадай хиналтын Хориин районно комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Санжиев** Гармажап Сандановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй Грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1975 оной сентябриин 2.

УРГАСАНЬ ЮУНДЭ ДООШОЛООБ?

Сэлэнгэ, Химнэ мүрэнүүдэй нуга тохёйгоор Шанаанай сабшалан нэмжыдэг. Эндэ луговодууд жэлһээ жэлдэ һайн дүн туйлана. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ Сэлэнгын совхозой мэдээжэ луговод Даба Ванданешиевич Бадмаев даажа абаһан сабшалан дээрэһээ гектарай дунда зэргээр 26,2 центнер үбһэ абаа һэн. Тиигэжэ тэрэ 120 гектар сабшалангай гектар бүриһөө түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 10 центнер ехэ үбһэ абаһан байна. 1974 оной дүнгөөр аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ Д. В. Бадмаевай звенодо Герасимовай нэрэмжэтэ шан барюулагдажа, звеное даагшада «Аймагай эрхим луговод» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо бэлэй.

Үнгэрһэн жэлдэ абтаһан сабшалангай һайн ургаса луговод Даба Ванданешиевичэй урма зоригые улам бадаруулаа һэн. Тэрэ «нёдондонойхиһоо бага бэшэ ургаса абахал байхаб» гэжэ сэдьхэн, намарһаа эхилээд хабар болотор сабшалан дээрээ хүдэлөө юм. Уданшьегүй үбгэн луговодто үшөө 115 гектар сабшалан нэмэжэ үгэбэ. Тэрэ абаһаар харууһалдаг сабшалангаа хорёолоо. Ханаабуудыень заһаа, тошон халяагаа, үтэгжүүлээ. Тиигэжэ звеногой гэшүүд даажа байһан сабшалангай гектар бүхэниие хагсуутайхан хабарай хүрэжэ ерэхэдэ, һайнаар уһалха тухай анхарал оролдолго гаргаба.

Май һарын эхеэр сабшалангынь нэгэ жэгдэ хүжэ ногоогоор хушагдажа эхилбэ. Илангаяа отарануудай, фермын үбэлжөөнэй байрануудһаа холуур оршодог сабшалангайнь ногоон бүришье һайнаар ургаа. Эдэ бүгэдэ Бадмаевай звеногой гэшүүдые баясуулба. Теэд тэрэ баярынь удаан үргэлжэлөөгүй. Юун болооб?

— Энэ сабшалан дээрээ бүхы хэхэ ажалаа хээбди: үтэгжүүлгэ гаргагдаа, һайнаар уһалагдаа. Шаналмаар юумэн гэхэдэ, сабшалангаймнай ургаса нёдондонойхиһоо бага. Минии бодомжоор гектарай оройдоол 10 центнер үбһэн абтаха хэбэртэй. Ушарынь хадаа июнь һара болотор сабшалан дээрэмнай хонид бэлшээгдээ. Нэгэ отара бэшэ, харин энэ тойрон байрладаг табан һүрэг. Бултадаа эхэ хонид. Тиимэһээ хурьгадтайгаа хэды олон болоно гээшэб. Эдэ бүхы хонид, хурьгад ногооной һая ургажа эхилхэ үедэ Халюута, Гагзан, Аншуугай сабшалан дээрэ бэлшээгдэдэг байгаа. Иигэжэ уһалагдаһан сабшалангай зөөлэн хүрьһэн 6 мянган хониндо гэшхүүлжэ байхадаа ямар һайн үбһэ ногоон гараха гээшэб? Һүүлшын отарые эндэхи үбэлжөөнһөө июниин 5-да гаргаа. Энэмнай ээзэн ёһоной хандалга болоно аал?—гээд, Даба Ванданешиевич гомдолтойгоор хөөрэнэ.

Үнэн дээрээ совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй зэмээр Шанаанай сабшалан дээрэ нёдондо жэлэйхидэ орбол, оройдоол хахадайнь зэргэ үбһэн абтажа байна. Нүхэр Бадмаевай гомдохонь буруу бэшэ. Даба Ванданешиевич үнинэй луговод байхаһаа гадна, баян дүршэлтэй үбһэ хуряалгын звеное хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн юм. Тэрээнэй хүтэлбэрилдэг гар хажууршадай, морин косилкатай звенодо хорин хүн ажаллана. Түрүүшын 28 үдэр соо 110 гектар сабшалан дээрэһээ 1.000 центнер үбһэ хуряагаа, 33,6 центнер сенаж дараа. Хуряалгын үедэ хура бороо орожо, тэдэнэй хүдэлмэрие ехээр һаатуулаа. Зүгөөр совхозой үбһэ хуряалгын бусад звенонуудтай сасуулбал, Д. В. Бадмаевай звеногой үбһэшэдэй ажал һураггүй эмхи гуримтайгаар, урагшатайгаар ябуулагдана. Түрүүшын 7 хоногой хүдэлмэриин дүнгөөр тус коллектив мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын улаан вымпелдэ хүртөө юм. Эндэ үбһэшэд - пенсионернууд Ч. Намсараев, Д. Галсанова, Д. Дашижапова, Д. Содбоев, мүн залуу гар хажууршад, А. Буянтуев, Б. Дымбрылов, Б. Бадмадашиев, Д. Жимбуев болон бусад бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, Шанаанай үбһэшэд сэлмэг үдэр бүхэниие ашатайгаар хэрэглэхын, мүн шадаал һаа түргөөр, шанар һайнтайгаар ехэ үбһэ хуряахын түлөө оролдоно. Тус звеногой хүдэлмэритэй танилсахада нүхэр Бадмаевай хүтэлбэрилхы арга шадабарие онсо тэмдэглэмээр.

Гэбэшье Даба Ванданешиевичэй ажалай хүсэл оролдолгые дэмжээ һаа, энэ жэлдэ үндэр ургаса хурняажа шадагдахаар байгаа. Юуб гэхэдэ, Бадмаевай хэлэһэнэй ёһоор, үбһэ тэжээл горитой ехээр бэлдэхэ арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Хэрбээ совхозой хүтэлбэрилэгшэд луговодуудай эдэбхи үүсхэлые дэмжэжэ, ажалыень һайнаар эмхидхээ һаа һураггүй ехэ амжалта туйлагдаха байгаа. Жэшээлэн хэлэбэл, Шанаанай гол сабшаланда үбэлжэдэг табан отарын, Вершинын үүлтэртэ үнеэдэй фермын малые хабар эртэлэн зуһаландань абаашаа һаа, эндэхи сабшалангай гектар бүриһөө адагынь 25 центнер үбһэн хуряагдаха байгаа бшуу. Теэд иимэ арга боломжонь Сэлэнгын совхозой зарим хүтэлбэрилэгшэдэй хайхарамжагүйгөөр хандаһанһаа алдагдаа. Юрэ тоолоод үзэхэдэ, гансахан Шанаанай сабшалангһаа энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо 3.500 центнер үбһэн багаар абтахань.

Эшхэбтэр үшөө нэгэ зүйл гэхэдэ, түхэреэн жэлэй хугасаада ниитын һүрэг малда үбһэ тэжээл ехээр бэлдэхын түлөө аһан шадалаараа оролдожо ябаһан үнинэй луговод Д. В. Бадмаевые сабшалангай ногоо һайжаруулха талаар мүртэй ажал хэдэггүй гээд бүхы зэмээ тохохонь аягүй шэнгеэр үзэгдэнэ. Тиимэһээ тус совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд дутагдалаа хожом хойно ондоо хүндэ «ашангүй», саашадаа заһарха тухайгаа бодомжолхо зэргэтэй.

Ц. БАЛДАНОВ.

КРАСНОДАРАЙ ХИЗААР. Үрэжэлтэй хүрьһэтэй ж[...] хизаарай таряашад жэл бүри үнэр баян ургаса ургуу[л]жа, Эхэ оронойнгоо жасада нэмэлтэ болгон тушаад[аг] юм. Мүнөөшье жэл эндэ баян ургаса хуряагдаа. Хурья[л]гаяа түгэсхөөд, эндэхи комбайнернууд оронойнгоо Зү[ү]зүгэй районууд болон Хойто-Казахстанай таряашадта т[у]һалхаяа ошодог заншалтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Краснодарай хизаарай бүлэг комбайнернууд холын замда мордохынгоо урда.

ТАСС-ай фотохронико.

БАМ-һаа ерэһэн бэшэгүүд

АГУУ ЗАМАЙ ҺУДАҺАН ДЭЭРЭ*)

3. Тоннель эндэ малтагдаха

ХОЙТО-МУЙСКА дабаанай хормойдо манай вертолёдой буухада, огторгойдо мантайншье зэргэ үүлэн үгы, гэгээлтэй сэлмэг үдэр болоһон байба. Тойроод — үндэр үндэр хаданууд. Одоол уулануудай ёһотойл хабшал соо буушаба хэбэртэйбди.

Тоннельнэ 11-дэхи отрядай хоёрдохи участогай начальник Иван Матвеевич Силкин бидэнниие баяртайгаар угтаба:

— Эндэмнай һүүлэй хэдэн үдэрнүүдтэ хура бороо ороод һалаагүй. Таанад нара асаржа ерэбэ ха юмта.

...Хойто-Муйска дабаанай хормойдо тоннельшэдэй посёлок һууриияа табинхай. Эндэхи партийна организациин секретариин орлогшо Лидия Ивановна Сарасоной үгөөр болохоодо, энэ поселогто «Радужный» гэжэ нэрэ үгтэнхэй.

— Юундэ иимэ нэрэ үгөө юмта? — гэһэн асуудалда Лидия Ивановна уриханаар энеэбхилнэ:

— Бороогой ороод дүүрэнгэжэ байхада, наранай шарахалаар, эндэ ямар гоё гэжэ һананат. Гурбан дабхар һолонго Ангаракан гол дээгүүрэмнай татажа байдаг. Ёһотойл һолонгын орон.

...Хойто-Муйска дабаанай сэжые ходоро нүхэлэн малтаха хүнүүд эндэ ажаһууна. Баабгайн хүрхирхые, уһа голнуудай шааяхые, зэрлиг шубууна орын абяае, бугануудай урамдахые, хаа-яа энээ руу харгадаһан ангуушадай, геологуудай дуугаралсахые дуулаһан үндэр үндэр эдэ хаданууд 1975 оной январь һарын шэмэрүүн хүйтэн нэгэ үдэр трактор, автомашинын дорюун хүнхинөөнһөө залд алдэн һэреэ һэн. Баатар барилгашадай, аяар холын Харьков, Баку хотонуудһаа ерэһэн тоннельшэдэй түрүүшын майхан январь һара соо эндэ татагдаа бэлэй.

Тоннельнэ 11-дэхи отрядай хоёрдохи участок эндэ мүнөө түбхинэнхэй. Тэрэнэй начальник, дээрэ дурдагдаһан Иван Матвеевич Силкин Хойто-Байгалай аймагай газар дээгүүр, Куморинһоо Хойто-Муйска дабаан хүрэтэр яажа ерэһэн тухайгаа хөөрэнэ:

— Куморинһоо Хойто-Муйска дабаан хүрэтэр 230 гаран модон. Сэбэр һайн газараар энэ зайе дабан гарахада бараг ааб даа. Харин бидэнэй дабажа ерэһэн газарые хараа һаа, яахабта? Бэлхүүһэеэ саһан. Бүтүү хүбшэ, шэдхэ. Хадын уһа голнууд. Тэдэнэршни тошо хаянхай. Түрүүшын арбан найман хүн тэдэн трактор, автомашинатайгаар Куморинһоо нааша хатуу шэрүүн замаа эхилээ гэшэбди. Үдхэн ой соогуур самсаал татаабди. Тэрэмнай миил модо унагаагаад, хажуу тээшэнь болгоод ябаһан хэрэг бэшэ. Арба, хори метр зай бидэндэ бэлээр үгтэөгүй. Зуугаад жэлдэ һууһан шэнэһэ, нарһа, хасуурилнуудые унагаажа, үндэһөөрнь ходо татаха хэрэгтэй. Бидэнэй татаһан самсаалаар хожомоо харгы гараха ха юм. Тиигэжэ һара тушаа ябажа, Хойто-Муйска дабаанда тулаабди. Залхуурха, һанаа амар ябаһан нэгэшье хүн бидэнэй дунда байгаа бэшэ, ошохогүй.

...Арба найман хүн аяар нэгэ һара гаран хоногой туршада хүнды хүбшэ соогуур ябажа, дүшэ, табин градус хүйтэн жабартай тэмсэжэ, Куморинһоо Хойто-Муйска дабаан хүрэтэр ерээ. Эндэ эрэлхэг зориг илааа. Трактористнууд Иван Ильич Арабаджи, Михаил Михайлович Майборода, Борис Емельянович Гуринов, Александр Фёдорович Вышевский болон бусад илангаяа эндэ шалгараа.

Буряад ороной карта дээрэ, хүндэтэ уншагшад, Хойто-Муйска дабаание хараад үзыт. Түрэл республикымнай эгээл зүүн-хойто зүгтэхи үндэр ехэ дабаан байха. Энэ дабаан зүүн, баруун тээһээ нүхэлэгдэжэ, арбан табан модо утатай тоннель малтагдаха. Энэ хүдэлмэри хэхэ техникэ, машина, түхеэрэлгэнүүд мүнөө дээрээ асарагдаагүй байна ха юм. Тиимэл һэн хойнонь «Тазы-Уоян-Хойто-Муйск» гэһэн харгын удха шанар үшөө дахин ехэ болоно бшуу.

Тоннельшэд мүнөө дээрээ өөһэдынгөө ажаһууха гэрнүүдые барина, Хойто-Муйска дабаанай ерээдүйн тоннелиин зүүн аман тээшэ, хүбшэ тайга соогуур, намаг налхи дээгүүр самсаал сохижо, зуун жэлэй нарһа, шэнэһэдые орбонтойнь ходоро татан абана.

«Радужный» посёлогто мүнөө үедэ табан айлай ажаһууха табан гэр баригдажа байна. 120 тонно овощ хадагалха, мүн эдеэ хоолой складууд баригдахань. Мүнөө эндэ өөһэдын электростанци, радиоузел, столово, кино, магазин, бани, медпункт бии.

Партийна организациин секретариин орлогшо Лидия Ивановна Сарасонтой хөөрэлдэнэбди.

— Харьков хотоһоо хорин хүн энэ БАМ-да ерээ. Бултадаа тоннельшэд. Түбэй газетэнүүдтэ Харьков хотын метро тухай уншаа ёһотойт. Эдэ нүхэднай тэрэниие малтаһан зон ха юм. Харин би өөрөө нүхэртэйгөө Ворошиловградска областьһоо ерээб. Мүнөө жэлдэ хоёрдохи класста һураха Андрей хүбүүгээ абаад ерээбди, — гэжэ тэрэ энеэбхилнэ.

—Хүбүүнтнай хаана, ямар һургуулида һураха юм?

— Тэрүү тэрэ, харана гүт? Наян үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан бодожо байна, — гэжэд, Лидия Ивановна ой соо баригдажа байһан ута сагаан гэр тээшэ зааба.

— Эндэ ажаллахада хүндэ хүшэр байна гү?

— Түрүүшээр гайтай байгаа. Хүйтэн. Эдеэ хоолнай таһалдаа. Тиибэшье һаа тэсэжэ гараабди. Манай участогһаа тиигэжэ «зугадажа» ошоһон хүн үгы. Арбаад коммунистнууднай, хорёод комсомолшууднай — бултанда үльгэр жэшээ. Майханууд соо үбэлжөөшье һаа, гомдоһон, ядарһан хүн үгы. Иигээд дулаан гэрнүүдтэ орожо амархамнай.

...«Радужный» посёлогой һуури бата һайнаар табигдаа. Мүнөө эндэ таби гаран хүн ажаллана. Тэдэнэр хадаа хожомоо 10 мянган хүн зонтой посёлогой, түмэр замай станциин һуури табиба гээшэ.

Бэрхэ шударгы хүнүүд эндэ олон. Жэшээлхэдэ, гагнууршанаар ажалладаг Иван Васильевич Силецкиие хараад үзээ. Баку, Харьков хотонуудай метронуудые бүтээлсэһэн. Профсоюзай участково комитедэй түрүүлэгшэ. Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер. Уоянай сельсоведэй депутат.

Иван Васильевич Силецкий һахалаа урматайгаар мушхана:

— Тоннель малтаха техникээ эжэлжэ ядан хүлеэнэбди. Энэ дабаанай тоннель утаараа СССР соо түрүүшын һуури, дэлхэй дээрэ зургаадахи һуури эзэлхэ.

...Хойто-Муйска дабаанай сэжэ дээгүүр үүлэ манан хөөрсэгэнэн нүүбэ. Бороо орохонь хаш. Ангаракан голые уруудаһан хүйтэн һалхин зэрэмшэн ерэжэ, хүнүүдэй нюрга дагжа һүрүүлбэ. Хэды тиибэшье һаань, БАМ-ай барилгашад ажаллаһан зандаа.

Тоннель эндэһээ малтагдаха!

4. Залуу наһанай дуунууд

ГИТАРЫН хүхюун хүгжэм Хойто-Муйска дабаанай хормойгоор зэдэлжэ, Ангаракан голой шаяантай нэгэдэн ниилэнэ. Хүбшын орбондохи нэгэ талмай дээрэ түүдэг улаабхина. Хонгёо энеэдэн тэһэржэ, хошон зугаа үгэнүүд дуулдана.

Новосибирск хотын түмэр замай транспортын инженернүүдэй институдай студентнэрэй барилгын отрядай хүбүүд, басагад үдэшын сэлгеэндэ аятайхан амаржа, түүдэгэй хажууда һууна гээшэ.

Отрядай комиссар, хүүргэ болон тоннелиин факультедэй дүрбэдэхи курсын студент Александр Патлай нүхэд тухайгаа урматайгаар хөөрэнэ:

— Манай факультет хадаа тоннельшэдые, тэрэниие малтаха инженернүүдые бэлдэдэг юм. Байгал-Амарай түмэр замай барилга эхилхэнь, тэндэ тоннельнүүд малтагдаха гэжэ дуулахадаа, бидэнэр, студентнэр, илангаяа манай факультедээрхин ехэл баярлаабди. Энэ манай отрядта оролсохо, БАМ-да хүдэлхэ дуратайшуул ехэл олон байгаа. Одоол бидэнэр нарин нягтаар шэлэжэ, бэрхэшээлһээ сухарихагүй бата, эрэлхэг хүбүүдые отрядтаа оруулаабди.

...Табин зургаан хүнтэй энэ отряд июлиин 3-най үдэр Улаан-Үдэ хотодо буугаа һэн. Тиигээд тэдэнэр Хойто-Муйска дабаанай хормойдо ерэжэ, ажалай семестрые агуу барилга дээрэ эхилээ ха юм.

Отрядай зарим хүбүүдэй намтарһаа хэдэн үгэ дурдая.

Сергей Сермягин. Барилгын отрядай мастер. 1974 ондо тэрэнэй хүдэлһэн отряд Новосибирскын область соо эгээл эрхим гэжэ тоологдоо һэн.

Сергей Королько. Студентнэрэй барилгын отрядта дүрбэдэхи жэлээ ябана. Тюмень-Сургут гэһэн лини дээрэ хүдэлжэ, ажалай амта таняа.

Александр Носков. Дархашуулай бригадир. Уран гартай хүбүүн. Тэрэнэй бригада Хойто-Муйска дабаанай ерээдүйн тоннелиин баруун амандахи участогай түрүүшын гэр бариба.

Владимир Шапошников. Шүлэг бэшэдэг. Ниитын ажалда эдэбхитэй. Ханын газетэ гаргана. Уран зурааша.

Станислав Кураковский. Бэрхэл инженер болохо хүн. Эндэхи радиоузел түхеэрэлсээ. Барилгашадта кино харуулна.

Светлана Смагина. Новосибирск хотын мединститудта һурана. Эмшэн болоод, БАМ-да ерэжэ хүдэлхэ хүсэлэнтэй.

...Ондо ондоо зан абаритай аад, БАМ-ай барилгада өөрын хубитые оруулха гэһэн нэгэл хүсэлтэй табин зургаан хүбүүд, басагад.

Хойто-Муйска дабаанай хормойн сэбдэг хүйтэн газар дээрэ гэрнүүдые бариха гээшэ дэмы бэшэхэн хэрэг. Тэдэнэй һууринууд тусхай баханануудаар дээрэ табигдана. Студентнэрэй барилгын отрядай хүбүүд энэ участок дээрэ табан байратай түрүүшын гэр барижа дүүргээ. 27 гэрэй һууринуудые сэбдэг хүйтэн газар дээрэ табяа. Мүн энэ отрядайхид мянган номһоо бүридэһэн библиотекэ, физикэ, химиин кабинедүүдэй түхеэрэлгэнүүдые эндэ нээгдэхэ һургуулида бэлэглээ.

...Үдхэн ой соо шэнэ һургуулиин гэр ербын бодожо байна, «Дружба» хюрөөнүүдэй уянгатайгаар хибэдэһэ хаяхань, хурса һүхэнүүдэй тос-тос урилдахань холоһоо дуулдана. Брус модонууд хүдэр гарнууд дээрэ үргэгдэжэ, һургуулиин хананууд үндэрнүүд боложол байна.

Отрядай командир, НИИЖТ-ын доцент, техническэ эрдэмэй кандидат Анатолий Константинович Поправко урмашан хөөрэнэ:

— Хүбүүднай ехэл һайнаар ажаллана. Үглөөнэй найман сагһаа үдэшын найма болотор ажалнай таһарнагүй. 300 мянган түхэригэй ажал хэхэ ёһотой һэмди. Мүнөө энэ һургуули барижа дүүргэхэдэмнай, түсэбнай дүүрэхэ.

...НИИЖТ-ын студентнэрэй барилгын отрядай хүбүүдэй олонхинь табадахи курсда оронхой. Тэдэнэрэй олонхинь институдаа дүүргэһэнэй һүүлээр БАМ-да ерэжэ, Хойто-Муйска дабаанай тоннель малталсажа, ажалайнгаа намтарые хоридохи зуун жэлэй агуу барилга дээрэ эхилхэ хүсэлэнтэй. Ехэ амжалта, илалтануудые тэдэнэртэ хүсэе!

...Түүдэгэй гал улаабхин носоно. Ерээдүйн инженернүүд-тоннельшэд — эдир хүбүүдэй хонгёо дуун холуур зэдэлнэ. Эдэнэр БАМ-ай барилгада хубитаяа оруулжа эхилээ. Хойто жэл эндэ заатагүй ерэхэ.

* * *

ХЭДЭН ҮДЭР бороотой байба. БАМ-ай барилгашадта айлшалжа ошоһон табан хүн — уран зохёолшо Цэрэн Галанов, залуу прозаик, «Хурамхаанай галнууд» газетын редактор Михаил Батоин, поэт Мэлс Самбуев, кинооператор Пётр Иванов, эдэ мүрнүүдэй автор тэнгэриин сэлмэһэн нэгэ үдэр Улаан-Үдэеэ бусахаяа вертолёдто һуубабди.

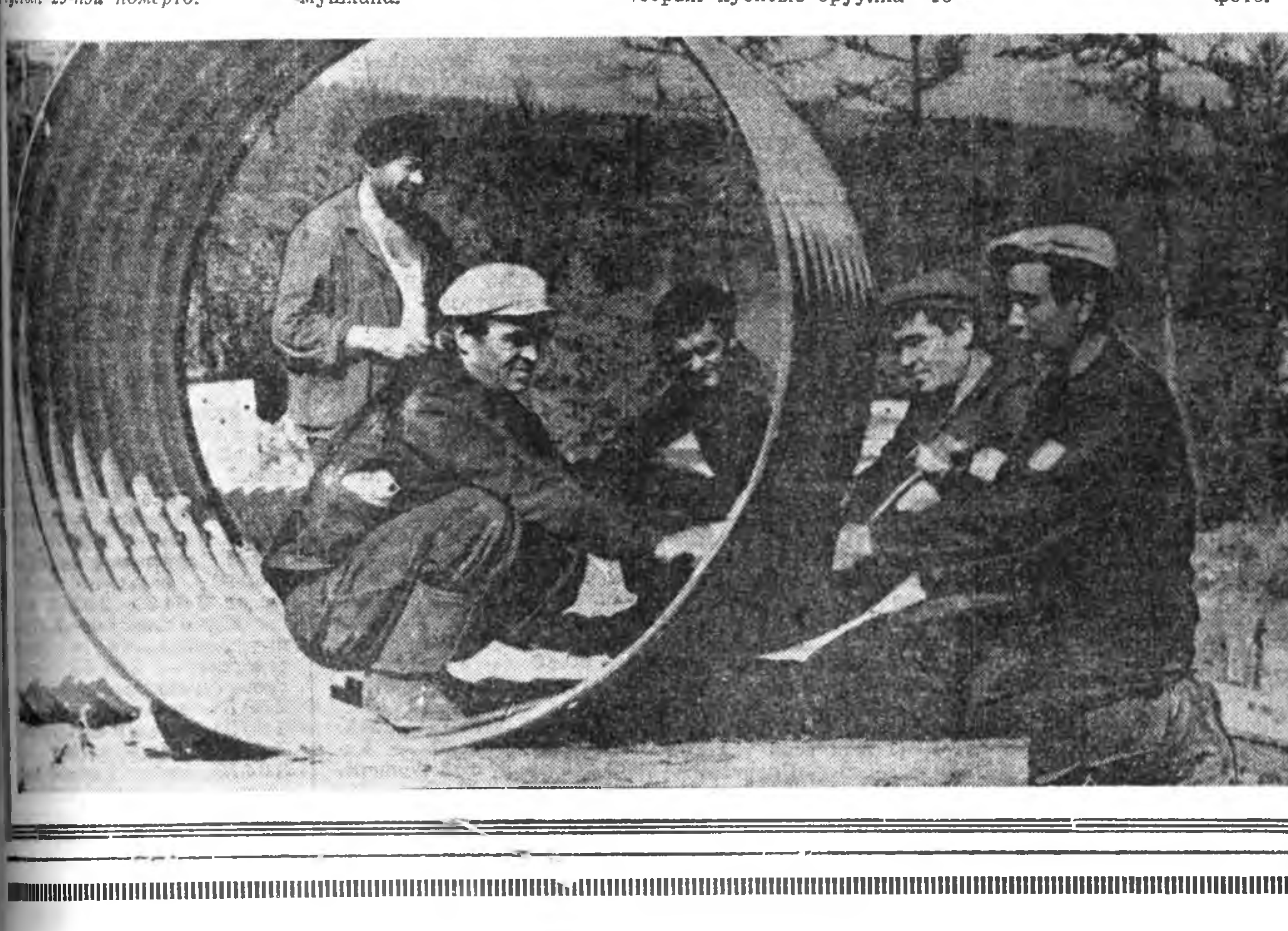
Баяртай, баатар барилгашад! Баяртай уулзатараа, БАМ!

...Хойто-Муйска дабаан —
Холбоо уулануудай
субаан.
Хоорондуурнь
Ходоро сохиһон
Ангаракан.
Холошье бэшэ тэрэ саг:
Хонгёо поездын сууряан
Хоорондуурнь зэдэлхэл!

Г. ДАШАБЫЛОВ,
манай тусхай корр.

Улаан-Үдэ — БАМ — Улаан-Үдэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Хойто-Муйска дабаан. «Сибгипротранс» институдай геодезистнүүд В. Монастырёв, М. Фомин гэгшэд тоннель малтагдаха газарай шулуу шалгана. 2. Тоннельнэ 11-дэхи отрядай 4-дэхи участогай монтажнигууд (зүүн гарһаа) В. Антонов, В. Буруев, А. Кузубов, А. Гордеев, П. Лаптев гэгшэд уһанай сорго хабсаргана.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

*) *Түгэсхэл. Эхиниинь августын 29-нэй номерто.*

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

УЛААН-ҮДЫН 2-дохи ХИЛЭЭМЭНЭЙ ЗАВОДОЙ ЛАБОРАТОРИДО 13 ХҮН ХҮДЭЛДЭГ. ТУС ЛАБОРАТОРИДО ГУШАН ЗУРГААДАХИ ЖЭЛЭЭ ХҮДЭЛЖЭ ЯБАҺАН, КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК МАТРЕНА НИКОЛАЕВНА КОНЮШКИНА ЖЭЛ ЕРЭХЭ БҮРИ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДӨ ШАЛГАРЖА ГАРАДАГ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЛАБОРАНТКА М. Н. КОНЮШКИНА.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Советүүдэй хүдэлмэри

ШУХАЛА АСУУДАЛНУУД ЗҮБШЭГДӨӨ

Зэдын аймагай Советэй ээлжээтэ сесси боложо үнгэрбэ. «Колхоз болон совхозуудай һаалиин фермэнүүдэй санитарна байдал ба тэрэниие саашадань һайжаруулха тухай» асуудал сессиин үзэмжэдэ табигдаа. Аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. Ю. Цыбикжапов энэ асуудалаар элидхэл хэһэн байна.

Һаалиин фермэнүүдэй санитарна байдал һайжаруулха талаар һүүлэй үедэ аймагай ажахынуудта горитой ажал хэгдэнэ. Тиигэһэнэй ашаар һаалиин олонхи фермэнүүдһээ һайн шанартай һүн гүрэндэ тушаагдадаг боложо байна. Гэбэшье энэ хэрэгтэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд дайралдаһаар гэжэ Д. Ю. Цыбикжапов болон үгэ хэлэһэн нүхэд сесси дээрэ тэмдэглээ.

Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ, шанарыень шалгаха аймагтахи гүрэнэй главна инспектор М. Г. Токтохоев, «Октябрьский» совхозой һаалиин фермые даагша, депутат Д. Б. Цыренова, аймагай больницын главна врач В. В. Кручинский, «Мир» колхозой түрүүлэгшэ, депутат С. Г. Чойдопов, аймагай главна ветеринарна врач М. А. Шишмарев болон бусад сессиин үзэмжэдэ табигдаһан асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаһан байна.

Колхоз болон совхозуудай һаалиин фермэнүүдэй санитарна байдал саашадань бүри һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол сесси баталан абаа.

Республикын ветбаклабораториин директор В. П. Левченко сессиин хүдэлмэридэ хабаадалсажа, үгэ хэлээ.

* * *

Аймагай бүхы сельскэ, сомоной Советүүдэй ээлжээтэ сессинүүд һаяын үдэрнүүдтэ болоһон байна. Колхоз ба совхозуудта үбһэ, бусад тэжээл бэлэдхэлгын, ороото таряа хуряалгын хүдэлмэриин ябаса тухай асуудалнууд сессинүүд дээрэ харагдаа. Энэ жэлэй ороото таряа хуряалгын хүдэлмэридэ тосхонуудай эмхи зургаануудай алба хаагшадые олоор хабаадуулха хэрэгтэй гэжэ сессинүүд дээрэ абтаһан тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Бургалтайн сомоной Советэй сесси дээрэ байгаали хамгаалха тухай асуудал зүбшэгдэһэн байна.

Н. САНЖИЕВ.

НҮХЭДЭЙ СҮҮД—ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ХҮСЭН

Нүхэдэй сүүд ажалай журам һайжаруулгада ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Энээниие хараадаа абажа, Буряадай барилгын управлени нүхэдэй 20 гаран сүүд бии болгоо. Тэдээнэй нилээд олониинь ажалай журам һайжаруулгада ехэ туһа хүргэнэ.

Барилга-хабсаралгын 7-дохи управлениин нүхэдэй сүүд коллектив соогоо ехэ хүндэтэй болонхой. Барилгын, мүн промышленна барилгын материалнуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой президиум 7-дохи СМУ-гай нүхэдэй сүүдэй дүй дүршэл шэнжэлжэ, олоной дунда дэлгэрүүлхыень барилгын Буряадай управлениин профсоюзай нэгэдэмэл комитедтэ дурадхаһан байна.

Хүдэлмэришэдэй дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри таһалдалгүй ябуулдаг тула манай коллектив ехэ амжалта туйлана. Барилга-хабсаралгын 7-дохи управленидэ ажалай журам хазагайруулдаггүй олон бригада ажаллана.

Тэдээнэй дунда РСФСР-эй габьяата барилгашан М. П. Зайцевагай бригадые, коммунист И. А. Ивановой хүтэлбэрилдэг арматурщигуудай, А. Г. Зубковой хүтэлбэрилдэг ажахын тоосоондо ороһон барилгашадай бригадые нэрлэмээр. Тэндэ тусхай хүнүүд шэлэн абтана гү? Үгы, тиимэ бэшэ. Барилгын бусад управленинүүдтэ тогтоогдоһон гуримаар хүнүүд ажалда абтана. Бригадые даагша өөһэдтөө эмхидхэлэй ехэ ажал хэһэнэйнгээ ашаар ажалай, ниитын журам һайжаруулжа шадаһан байна. Коллективтэ һая ерэһэн хүнүүдэй, мүн һайн журамтай болоодүй хүнүүдэй дунда хүмүүжүүлгын ямар ажал хэхэб гэһэн дүрим зохёогдонхой.

7-дохи СМУ-гай бусад коллективүүдтэ заримдаа архи ууха, ажалдаа гарахагүй ушар хаа-яа тохёолдодог байна. Жэшээнь, бетонщик Волошен, монтажник Хахреков гэгшэд ажалаа хаяжа, архи асаржа уугаад, хүдэлхэ шадалгүй болошоһон байгаа. Тэрээнһээ шалтагаалан һогтуушуул һайн бетон, барилгын материал тушаан абаха аргагүй болоһон юм. Үнэтэ материал гутааһан байгаа.

Тэрэ үдэр барилгын бусадшье участогуудта материал гутаагдаһан байгаа.

Ямаршье үйлэдбэридэл адли барилга дээрэхи бүхы хүдэлмэри бэе бэеһээ дулдыданги байдаг. Хэрбээ барилгын ямар нэгэ хубидань һаад ушаруулагдаа һаа, бусад участогуудтань ажал һаатадаг байна. Хахреков, Волошен гэгшэдые захиргаанайхид үгэ дуугүй сүлөөлхэ эрхэтэй байгаа. Харин тэдэ сүлөөлэгдэһэн хүнүүд баһал ондоо коллективтэ орохо һэн. Тиихэдэнь нүгөө коллективэйхид тэдэниие хүмүүжүүлхэ талаар баһал хэмжээ абаха байгаа. Энэнииень ойлгожо, бидэнэр архи ууһан нүхэдые өөһэдөө хүмүүжүүлхээр, нүхэдэй сүүдтэ хаража үзэхөөр шиидээ бэлэйбди.

4-дэхи участогай улаан буланда хүнүүд олоороо суглараа, гол түлэб Хахреков, Волошен гэгшэдтэй сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь эндэ байгаа.

Нүхэдэй сүүд дээрэ барилгын мастер Глазунов, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордено В. Н. Муха, цехэй комитедэй гэшүүн Новекшенов болон бусад бодожо үгэ хэлэхэдээ, архи уужа ажалаа һаатуулһан Хахреков, Волошен гэгшэдые шангаар шүүмжэлээ.

— Хэрбээ саашадаа ажал дээрээ иигэжэ архи уугаад байгаа һаа, манда хэрэггүйт, туһаламжа хэрэгтэй һаань, хэлэгты, — гэжэ нүхэдынь мэдүүлбэ.

Тэдэнэр нүхэдэйнгөө урдаһаа юушье хэлэхэ аргагүйдэжэ, дахинаа ажал дээрээ архи уухаяа болёобди, заһархабди гэжэ мэдүүлээ һэн. Тиихэдэнь тэдэниие хэһээгээд, ажалдань үлөөхөөр шиидээ һэн. Үглөөдэрынь нүхэдэй сүүд тухай тусхай материал толилогдоо бэлэй. «Экран товарищеского суда» гэһэн тусхай хуудаһанда нүхэдэй сүүдэй шиидхэбэри толилогдоһон юм. Нэгэ хэды сагай үнгэрһэн хойно «Строитель» гэжэ ханын газетэ гаргагдажа, бетонщик Волошен, хабсаргагша Хахреков гэгшэдэй һайнаар ажалладаг болоһон, журамаа хазагайруулхаяа болиһон тухай бэшэгдэһэн юм.

Журам эбдэгшэд олоной дунда мэдээжэ болохоһоо ехэл зүрхэ алдадаг байна. Хүнүүдтэ мэдэгдэнгүйгөөр захиргаанай зүгһөө һайса шүүмжэлүүлээ һаа, хэһээлтэ абаа һаа дээрэ гэжэ тоолодог.

Нүхэдэй сүүдэй үгы байхада архиншад, журам эбдэгшэд зоргоороо болодог байһан. Нүхэдэй сүүдэй эмхидхэгдэһэнһээ хойшо тиимэ ушар тохёолдохоёо болёо һэн. Нүхэдэй сүүдые толгойлхо ажал коммунист Даша Цыбикович Цыбиковтэ даалгагдаһан юм. Нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоһон энэ хүн асуудалнуудые зүбөөр, сэхэ руунь шиидхэдэг. Туһалагшадаар Владимир Уваров, Михаил Грудев, ажалай ветеран Мэлс Петрович Тумуров гэгшэдые томилһон байгаа. Нүхэдэй сүүд өөһэдынгөө хүсэндэ найдахаһаа гадна, олон тоото эдэбхитэдтэй боложо эхилээ. Энээниие зүбөөр ойлгоһон барилгашад журам эбдэгшэдтэй шангаар тэмсэжэ ороһон байна.

Нэгэтэ Степан Иванов, Петр Шмелин, Николай Козлов гэгшэд архи балганхай ажалдаа гараа гэжэ нүхэдэй сүүдэй түрүүлэгшэ Цыбиковтэ эли болоһон юм. Ажалай дүүрэһэнэй һүүлээр нүхэдэй сүүдэй заседани боложо, шанга хэлсээн болоо һэн. Зэмэтэй хүнүүд булта хэһээгдээ. Нэгэниинь тушаалайнгаа талаар доошолуулагдаа, хоёрдохидонь яла түлүүлэгдээ, гурбадахидань зэмэ тохогдоо. Һүүлдэнь эдэ хүнүүд тобшолол хэжэ, дахинаа иимэ юумэ хэхэгүйбди гэжэ шиидэһэн юм.

Хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Ажалшадые коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхын тула хуушанай үлэгдэлнүүдтэй, тоогүй аяг аашатай тэмсэхэ шухала. Энэ асуудал бэелүүлгэдэ «Архиншадта эсэргүү тэмсэл шангадхаха хэмжээ ябуулганууд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоол ехэ удха шанартай. Архиншадтай тэмсэхын тула элдэб асуудал: ажалай коллективтэхи байдал, гэр бүлын байдал, сүлөөтэй сагаа яажа үнгэргэдэгыень хаража үзэхэ шухала. Нүхэдэй сүүдэй гэшүүд эдэ бүхы асуудалнуудые наринаар хаража үзэдэг байна.

М. БОЛОНЕВ,
7-дохи СМУ-гай профсоюзай постройкомой түрүүлэгшэ.

ҮБШЭН ХЭДЫТЭ БОЛОНОБ

США-гай АЖАБАЙДАЛҺАА

Рочестер гэдэг американ суута клиникэдэ ошожо ерэһэн Карл Бурдак гэгшын материал «Вохенпост» (ГДР) гэжэ недели бүхэндэ гарадаг хэблэлдэ барлагдаһан байна. Хэблэлэй һониной агентство энээниие хаһаад, уншагшадай анхаралда табина.

Рочестер холошог даа. США-гай зүүн-хойно оршодог энэ багахан хотодо самолёдоор лэ ошожо болоно. Миннеаполисто (Миннесота штат) хүнүүд «Боинг-707» гэжэ мантан самолёдһоо буугаад, эндэхи багахан самолёдто һууха юм. Энэнь яршагтай. Ондоо үшөөшье ёрог юумэн ушарха — буу бэдэржэ, хүнэй юумэ хуу урбуулжа хаяха...

Энээн худар зоригшодой ушар хадаа Рочестер хотодохи суута клиникэдэ ошоно. Энэнь ямаршье аргалалгын газарта адли бэшэ: хүниие хэбтүүлхэ оро дэбдихэр байхагүй. Эндэ аргалдаггүй, харин үбшэн тодорхойлдог.

Эндэ үзүүлжэ гараһан залуу хүнтэй танилсабабди. Өөрынь хотын врач хоолойн рак болоо гэһэн юм. Теэд энэ тодорхойлгодоо һэжэглээд, Рочестер ошожо үзүүлхыень дурадхаба. Эндэ бэеэ үзүүлжэ шалгуулхадань, хоёр мянган доллар гараа. Энээн дээрэ самолёдой билетүүдые нэмээд, үшөө гостиницада байрлаһанай түлөө түлэхэдэнь, бүхы нөөсэнь гаргашалагдаба.

«Америкэдэ больницын орон сүүдхэдээ 105 долларто болодог, тиихэдэ Нью-Йорк, Вашингтон, Чикаго хотонуудта 150—200 доллар болодог, — гэжэ «Питтсбург пресс» газетэ бэшэнэ. Аргалалгын, эмэй түлөө аминдань түлэхэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 33 миллион хүн больницада хэбтэжэ аргалуулаа. Эдээнэй олонхинь үбшэнһөө бэшэ, харин аргалуулхын түлөө түлбэриһөө хүсэд сэхэлдеэдүй байһаар».

Хэрбээ ши баян бэшэ аад, ехэ үбшэндэ дайрагдаа һаа, шинии гэр бүлыншье бүхы ялайха зөөри дууһан ходор шобтор татагдаха. Вирджинии штадай 11-тэй Тимоти гэжэ хүбүүнэй уйдхартай хуби заяан энээндэ үльгэр жэшээ боложо үгэнэ.

Рочестер ошожо, хүбүүгээ үзүүлхэ тухайда гэртэхиниинь һанахашье аргагүй. Юуб гэхэдэ, зөөри байхагүй. Тимоти хүбүүнэй 5 һаратайһаа бөөрэнь үбдэдэг юм. Гэртэхиниинь аргалалгын түлөө 13 мянган долларой үридэ оронхой. Врачнуудта, эм домой түлөө һара бүри 485 доллар түлэгдэнэ, энэ бүлын һара бүриин олзо 682 доллар юм.

«Үшөө шэриеэ хэзээ нэгэ түлэжэ шадаха зон гүбди, али үгы гү, — гэжэ Тимоти хүбүүнэй эхэ хэлэнэ. — Хүбүүгээ аргалуулхын тула, тон шухала юумэ абахын тула мүнгэ дахин уриһаар абаха ёһотойб. Түрэл, гаралһаа, танил талаһаа уриһаар абанхайб...»

Үбшэн тодорхойлдог түбтэ ерэдэг хүнүүдэй дунда дэлхэй дээрэ эли болоһон гостиницын концерныг эзэн хэтэрхэй миллионер Конрад Хилтон гэдэг бии юм гэжэ Рочестертэ намда хэлээ һэн. Хилтон мэтын хүнүүдтэ юумэн үнэтэй гэжэ үгы ха юм даа. Зүгөөр олонхи хүн зондо клиникэдэ үзүүлхэ гээшэ айхабтар үнэтэй.

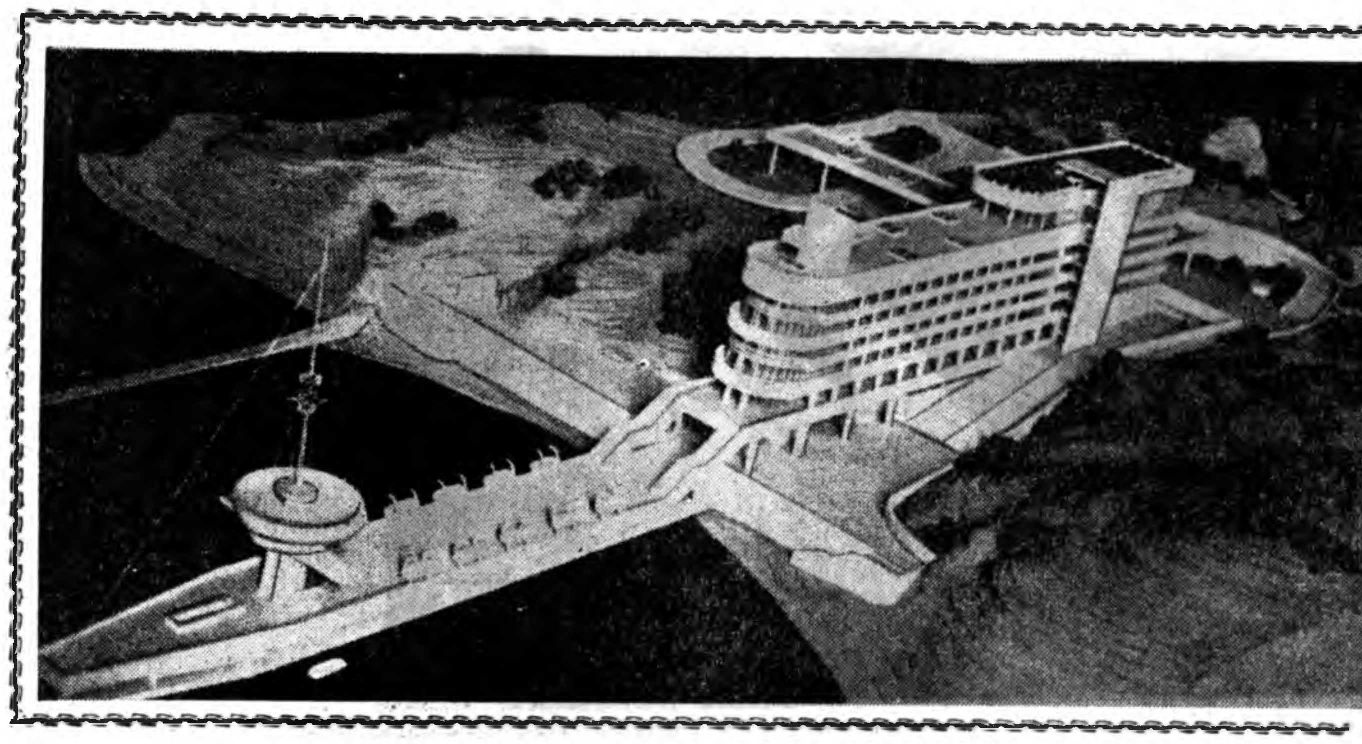
(«Вохенпост» — АПН).

Нью-Йорк хотын олон миллион ажалшад хүндэ хүшэр байдалда оронхой. Мүнгэ зөөри «алмахын» зорилгоор хотын засаг баригшад больницануудые хаана, медицинын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые ажалһаань гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оло мянган врач, сестра, санитарнууд муниципалитедэй байшангай дэргэдэ сугларжа, засагаархидай хэжэ байһан хуули буса ябуулгануудые буруушааба.

ТАСС-ай фотохронико.

ДОСААФ-ай Москвагай комитедэй харьяата «Дельфин» гэжэ клубай hуралсалай бааза Крымэй областиин Судак гэжэ hуурида баригдахаар хараалагдана.

Энэ клубай долоон дабхар байшан соо hуралсалай-методическа кабинедүүд ба классуудай, аргалжамжын газар, захиргаанай гэр байранууд, столово, амаргшадай унтаха таналганууд, 300 хүнэй кино-зал байха юм. Байшангай орой дээрэ наранай элшээр хүдэлдэг аккумуляторна батарейнүүд табигдаха. Тэрээнhээ абтаhан элшэ хүсэн гэр байрые дулаасуулхаhаа гадна, уhа халааха байна.

Энэ баазын проектые «Союзспортпроект» гэжэ проектнэ институдай № 2 мастерскойн архитекторнууд зохеоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Дельфин» баазын макет харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОБШОХОНООР...

△ ФУТБОЛ. Олимпиин наадаанда хабаадалсаха СССР-эй суглуулагдамал команда Осло хотодо үнгэргэгдэhэн наадаанда Норвегиин командые 3:0 тоотойгоор шүүhэн байна. Футболистнууд Сахаров — хоёр, Федоров нэгэ бүмбэгэ сохижо оруулаа. СССР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ Прохоров, Уткин, Звягинцев, Осянин, Ловчев, Буряк, Трошкин, Максименков, Минаев, Сахаров, Фёдоров гэгшэд оруулагдаа байна. Тиин үнгэргэгдөөд байhан хоёр уулзалгаа 4 очкотой болоhон СССР-эй олимпиин наадаанда суглуулагдамал команда дүрбэн очкотой болонхой, мүрысөөнэй таблицада түрүү hуури эзэлжэ ябана.

Манай командын футболистнууд өөрынгөө бүлэгтэй үшөө хоёр командатай уулзаха болоно. Сентябриин 10-да Исландиин, сентябриин 24-дэ Норвегиин футболистнуудтай харюугайнгаа наадануудые үнгэргэхэ юм. СССР-эй суглуулагдамал команда эдэ уулзалгануудаа hайнаар үнгэргэжэ, өөрынгөө бүлэгтэ түрүү hуури эзэлбэл, Монреалда үнгэргэгдэхэ олимпиин наадаанда хабаадалсаха эрхэ олохо байна.

△ ШАТАР. Дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн зонын мүрысөөндэ гроссмейстернүүд Савон, Балашов, мастернууд Гулько, Цешковский гэгшэд түрүүшын дүрбэн hуури эзэлбэ. Түрүү hуури эзэлhэн эдэ дүрбэнэй дунда зононууд хоорондын наадаанда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө дахин уулзалга үнгэргэгдэхэ болонхой. Ушарынь хэлэхэдэ, зонын наадаанда гурбан хүн хабаадалсаха юм.

△ МИЛАН. Шатараар эхилhэн уласхоорондын наадаанай наймадахи уулзалгын хойшолуулагдаhан партиин үргэлжэлүүлэгдэхэдэ, дэлхэйн чемпион Анатолий Карпов Андерссоноо шүүгдэбэ.

Хойто удэрынь дэлхэйн чемпион Карпов Ларсентай наадалсаа, партиия хойшолуулагдаhан байгаа. Харин наадаанай үргэлжэлүүлэгдэхэдэ эдэнэр тэнсэhэн байна. Мүн энэ удэр Петросян Таль хоёр тэнсэhэн байгаа. Глигорич Смейкал, Андерсон Марьотти гэгшые шүүhэн байба.

Мүнөөдэр Карпов Портиш хоёр тус тустаа 5.5 очкотой түрүүлжэ ябана. Таль, Петросян Смейкал гэгшэд — 5, Любоевич, Браун 4.5 очкотой болоhон байна.

△ ТЬЕНТИШТЕ (Югослави). Шатараар эдиршүүлэй дунда дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадаанда Москвагай 19-тэй мастер Валерий Чехов эрхимлэжэ ябана. Тэрэ мүнөө арбан наадаанай удаа 8 очкотой болобо. Югославиин шатаршан Барлов — 7,5, Англиин Местел гэгшэ 7 очкотой болоhон байна. Хойшолуулагдаhан арбадахи партиин наадагдахада Чехов Барловтай тэнсэбэ.

△ ЛЕНИНГРАД. Боксоор үнгэргэгдэhэн уласхоорондын турнирай наадаанда Болгариин, ГДР-эй, Ирагай, Кубын, Монголой Арадай Республикын, Финляндиин, Югославиин, Советскэ Союзай спортсменүүд хабаадалсажа, хэдэн удэрэй турша түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысэбэ. Тиин шүүгэрнүүдэй талаар Батцух Сырдам (МНР), Вольфганг Любниг (ГДР), Феликс Пак (Андижан), Анатолий Волков (Москва), Василий Соломин (Пермь), Геннадий Ахметчин (Стерлитамак), Михаил Терентьев, Александр Кузнецов (Ленинград), Владимир Куимов (Краснодар), Владимир Румянцев (Иваново), Николай Аксёнов (Свердловск) гэгшэд шүүжэ гараба.

△ ХОККЕЙ. «Советский спорт» газетын шангуудта хүртэхын түлөө ороноймнай дүрбэн хото городуудта хоккейгоор үнгэргэгдэhэн наадаан дүүрэбэ. СССР-эй чемпион — ЦСКА-гэй команда Ригэдэ үнгэргэгдэhэн наадаанда эрхим байба. «Крылья Советов» — Череповецтэ, Горькиин «Торпедо» — Киевтэ, Москвагай «Динамо» Ленинградта үнгэргэгдэhэн уулзалганууддта эрхим гэгдээ. Спортсменүүд Лутченко, Харламов, Польшын суглуулагдамал командын вратарь Анджей Ткач гэгшэд эрхимээр наадаа гэжэ тэмдэглэгдээ.

(ТАСС).

Футбол ДҮРБЭДЭХИhӨӨ—АРБАДАХИДА...

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наадаг футболистнуудай дунда зэлжээтэ уулзалганууд августын 31-дэ үнгэргэгдэhэн байна. Энэ удэр хамтадаа 16 командын футболистнууд наадаба. Уулзалгын дүн хаража үзэхэдэ, эндэ айлшаар ошоhон гансахан лэ командын «Спартагай» футболистнууд талмайн эзэдтэй 1:1 тоотойгоор тэнсэжэ, нэгэ очко өөhэдтөө бэшүүлhэн байба. Эдэнэр Никольскиин «Горняк» командада айлшалhан. Айлшаар ошоhон бусад командын футболистнууд бултадаа, талмайн эзэдтэ шүүгдэхэ баатай болоо. Ушарынь хэлэхэдэ, алишье команда, илангаяа талмайн эзэд календарьна нааданай дүүрэхэ тээшээ дүтэлхэ бүри уулзалга бухэнөө hайнаар үнгэргэжэ, мүрысөөнэй таблицада байдалаа hайжаруулхые эрмэлзэнэ, оролдоношье. Мүнөөдөө мүрысөөнэй таблицада гурбадахи hуури эзэлээд ябаhан Хабаровскын СКА өөрынгөө талмай дээрэ Владивостогой «Луч» командатай наадахадаа, эдэнэрээ 3:0 тоотойгоор шүүhэн байба. Тиибэшье очкогойнгоо талаар айлшадаа хүсөөшьегүй hаа, байдалаа hайжаруулба ха юм.

Нүгөөдэ — hүүлшын хэдэн наада өөрынгөө стадионууд дээрэ үнгэргэжэ эхилhэн «Химик», «Чкаловец», «Орбита», «Динамо» команданууд айлшалжа ерэhэн лэ командануудые шүүгээд табидаа, урагшаа тэгүүлжэ захалаа бшуу. Жэшээнь, Джамбулай «Химик» командаа өөрынгөө стадион дээрэ hүүлэй удэ дүрбэн уулзалга үнгэргэхэдөө, хоёр командые шүүhэн, хоёртойнь тэнсэhэн байна. Энэ hүүлшын энэ наадаа Карагандагай «Шахтёр» командые 3:0 тоотойгоор шүүгээд табиба. Үгышье hаа, Барнаулай «Динамо» командые абаад үзэе. Манай зонын футболистнуудай дунда үнинэй мэдээжэ болоhон энэ команда байгша оной эхеэр hанаhанда хүрэжэ наадаагүй бэлэй. Зүгөөр hаянай гэртээ наадажа эхилхэдээ, мүрысөөнэй таблицада яhала урагшаа дабшаба. Энэ үдэр манай «Сэлэнгэ» эдэнэртэ айлшалхадаа, аяар 3:1 тоотойгоор талмайн эзэдтэ шүүгдэшэ ха юм.

Хэнэйшье мэдэхээр «Сэлэнгэ» командын футболистнууд Сибириин хото городуудта үнгэргэгдэhэн уулзалгануудаа үнгэргөөд мордоходоо, мүрысөөнэй таблицада дүрбэдэхи hуури эзэлжэ ябаа hааб даа. Харин тэндэ дүрбэн уулзалга үнгэргөөд ерэхэдээ, бүхы наадануудта шүүгдэ шүүгдэhээр аяар арбадахи hуури хүрэтэр гэдэргээ сухариха баатай болобо. Түрүүшын хоёр уулзалгада 1:0, удаадахи хоёр наадандаа 3:1 тоонуудтайгаар талмайн эзэдтэ шүүгдэшэhэн байна.

Байгша оной сентябриин 12-hоо эхилжэ «Сэлэнгэ» команда дүрбэн уулзалга өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэхэнь. Манай hанахада, тэрэ түрүүн эзэлээд ябаhан hууридаа бусажа ерэхээр эдэ уулзалгануудаа эрхим hайнаар дүүргэхэ бээз гээд хүлеэгдэнэ. Түрүүшын наадаанда «Амурай» футболистнууд ерэхэ болоно. Сентябриин 16-да Владивостогой «Луч», сентябриин 20-до Хабаровскын СКА, сентябриин 25-да Эрхүүгэй «Авиатор» команданууд манайда ерэхэ болонхой.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгэ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Амур» (Благовещенск)	23	14	5	4	35—12	33
«Луч» (Владивосток)	23	13	3	7	26—19	29
СКА (Хабаровск)	22	13	2	7	33—17	28
«Химик» (Джамбул)	24	10	8	6	40—26	28
«Чкаловец» (Новосиб.)	23	10	7	6	34—19	27
«Орбита» (Кзыл-Орда)	23	11	5	7	31—23	27
«Целинник» (Целиноград	24	10	7	7	31—27	27
«Динамо» (Барнаул)	23	11	3	9	32—22	25
«Автомобилист» (Кр.-ск)	23	10	4	9	28—27	24
«Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ)	25	10	4	11	26—26	24
«Торпедо» (Томск)	23	8	8	7	24—26	24
«Горняк» (Никольский)	24	9	5	10	31—38	23
«Спартак» (Семипалат.)	24	6	9	9	25—31	21
«Трактор» (Павлодар)	24	7	5	12	24—26	19
«Шахтёр» (Караганда)	24	7	5	12	22-33	19
«Локомотив» (Шэтэ)	25	7	5	13	16—34	19
«Восток» (Усть-Камен.)	24	6	6	12	28—42	18
«Авиатор» (Эрхүү)	25	3	5	17	18—56	11

ВАЛЕРИЙ ЧЕХОВ— ДЭЛХЭЙН ЧЕМПИОН

БЕЛГРАД. Совет мастер Валерий Чехов эдиршүүлэй дундаhаа шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Тэрэ hүүлшын наадаанай хойшолуулагдаhан партиин үргэлжэлүүлэгдэхэдэ, 65-дахи ябадал дээрэ Мексикын шатаршан Виллареалые шүүhэн байна. Тиин Валерий абажа боломоор 13-hаа 10 очко абажа эрхимлэбэ. Чехов парти бүхэнөө шадамар бэрхээр үнгэргэжэ, нэгэшье хүндэ шүүгдээгүй. Тиин тэрэ 7 дахин шүүhэн, зургаан уулзалгада тэнсэжэ гараhан байха юм. Хоёрдохи hууриие 9,5 очкотой болоhон США-гай Ларри Кристиансен, гурбадахи, дүрбэдэхи hууринуудые Англиин Местел, Болгариин Инкев гэгшэд эзэлээ. Эдэнэр тус тустаа 9—9 очкотой болоо юм.

Мүнөө Валерий Чехов 19 наhатай, Москва хотын физкультурна институдай хоёрдохи курсын студент.

1972 ондо пионернүүдэй ордонгуудай, hурагшадай командануудай дунда Бүхэсоюзна мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн наадаанда шадамар бэрхээр наадажа гараhан юм. Тиихэдээ хоёр гроссмейстернүүдые, тэрэ тоодо мүнөө дэлхэйн чемпион болоhон Анатолий Карповые шүүhэн байгаа. Удаадахи жэлнүүдтэнь Валерий Чехов олон тоото мүрысөөндэ хабаадалсаhан байна. Жэшээнь, профсоюзуудай эдир шатаршадай олимпиада дээрэ эрхимлэжэн, мүн байгша ондо ниислэл хотын эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэhэн наадаанда хоёрдохи hуури эзэлhэн юм.

Байгша ондо Сочи хотодо дэлхэйн эдиршүүлэй эдир шатаршадай дунда үнгэргэгдэхэ наадаанда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө болоhон мүрысөөн дээрэ түрүүшын хоёр hуури хубаалдаhан юм. Эндэ эрхимээр наадаhан Чеховые СССР-эй шатарай федераци дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадаанда эльгээhэн байгаа.

Эдиршүүлэй дундаhаа дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ Совет ороной гурбан эдир шатаршад, тэрэ тоодо Анатолий Карпов хүртэhэн байна.

ТАСС.

Хилын саанаhаа
телефон телеграф радио

ЛИССАБОН

ПОРТУГАЛИИН Компартиин мэдүүлгэ

ТАСС

Августын 25-да эмхидхэгдэhэн, Зүүнэй тала баридаг партинуудай саг зуурын секретариадта хабаатай эмхинүүдтэй ПКП-гэй харилсаан тухай мэдүүлгэ Португалиин Компартиин мэдээсэлэй ба пропагандын таhаг тунхаглагдаа.

Тэрэ мэдүүлгэ доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ: дурсагдагша секретариадта ороhон табан эмхи Португалиин Компартида эсэргүү ябуулга хэжэ эхилхын тула, hанал бодолой талаар түрүүшын алгасалнуудые хэрэглэбэ. Тиимэhээ ПКП-гэй түлөөлэгшэд нэгэдэмэл секретариадай заседаниhаа гаража ошоо.

ХЕЛЬСИНКИ

ВСМ-эй хандалга

ТАСС

Үрдилдэн зэбсэглэлгэ болюулха, шахардуу байдал hулаpуулгые бата шэнжэтэй болгохо асуудал зүбшэн хэлсэхын тула, Зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха зайлашагүй шухала болонхой гэжэ ООН-ой тусхай комитедэй нэрэ дээрэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй эльгээhэн хандалга дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

Иимэ конференци зарлалга бүхы гүрэнүүдэй аша туhада харюусаха байна гэжэ хандалга дотор хэлэгдэнэ.

Зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалаар бүхэдэлхэйн конференци зарлалгые дэмжэхэ уласхоорондын недели 1975 оной октябриин 6-hаа 12 хүрэтэр үнгэргэхые Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет уряална.

НЬЮ-ЙОРК

НАЦИОНАЛЬНА СҮЛӨӨ ХАМГААЛХА

ТАСС

Хүгжэлтын ба уласхоорондын экономическа харилсаа холбооной асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула Нью-Йоркдо нээгдэhэн ООН-ой Генеральна Ассамблейн VII тусхай сессиин түрүүшын үдэр тэрэнэй түрүүлэгшэ, Алжирай гадаадын хэрэгүүдэй министр Абдель Азиз Бутефлика үгэ хэлэхэдээ, өөhэдынгөө экономическа бэеэ даанги байдал бэхижүүлхые, шэнэ түхэлэй колониализмын хорото аашануудта харюу үгэхые, адли тэгшэ эрхын үндэhөөр уласхоорондын экономическа харилсаа хүгжөөхые хүсэдэг Азиин, Африкын ба Латиин Америкын хүгжэжэ байгаа оронуудай эрмэлзэлыень тусхайлан тэмдэглэбэ.

ООН-ой генеральна секретарь К. Вальдхайм сессидэ хабаадагшадые амаршалаад, амгалан хүгжэлтын, уласхоорондын экономическа харилсаа холбооной дэлисэ далайсые энэ хуралдаан үргэдхэхэ гээд найдажа байhанаа элирхэйлээ.

США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджерэй үгэ сессиин үдэшын заседани дээрэ тунхаглагдаба.

Гол хэрэглэмжэ ба эрилтэнүүдыемнай США хараада абанагүй гэжэ хүгжэжэ байгаа олохон оронуудай зүгhөө Америкын Холбоотой Штадуудые шүүмжэлдэг байhанда харюусаха зуураа, хүгжэжэ байгаа гүрэнүүд уласхоорондын харилсаанай хэрэгтэ, илангаяа тэдэнэй аша туhада хамаатай шиидхэбэринүүдые баталан абаха хэрэгтэ үүргэеэ дүүргэхэ, hанамжаяа хэлэхэ эрхэтэй байха ёhотой гэжэ Г. Киссинджер мэдэрээ.

Капиталис оронууд мүнгэнэй үнын уналгын, үйлэдбэриин доротойлгын ба бусад бэрхэшээлнүүдые үзэжэ байна гэжэ тэмдэглээд, капиталис экономикодохи зүришэлдөөнүүдэй ба кризисэ үзэгдэлнүүдэй түлөө гэм зэмые хүгжэжэ байгаа оронуудта, тусхайлан хэлэбэл, нефть үйлэдбэрилдэг оронуудта тохохо гэжэ hэдэбэ.

Сесси дээрэ Италиин, Перугай, Венесуэлын ба бусад хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд мүн лэ үгэ хэлээ.

ЛИССАБОН

Премьер-министр үгэ хэлэбэ

ТАСС

Португалиин шэнэ премьер-министр адмирал Пиньейру ди Азиведу телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ: национальна нэгэдэл ба национальна бэеэ дааhан байдал хангаха правительство эмхидхэн байгуулха хараа бодол минии стратегическэ бодомжо болоно. Орон доторхи гурбан гол парти — социалис, арадай-демократическа ба коммунис партинууд — правительствые дэмжэхэ ябадал хангахаар хамтын хараа бодол олохо, тэрэшэлэн правительствын программые hайшааха ушартай, тиигээгүй hаа, — ороноо ударидажа шадагдахагүй гэжэ премьер-министр нэмээн хэлэбэ.

Шэнэ правительствын түрүүшын ээлжээнэй зорилго юуб гэхэдэ, орон дотороо, илангаяа тэрэнэй хойто районуудта амгалан, түбшэн хэ шухала гэжэ Пиньейру байдал, гурим журам hэргээди Азиведу тусхайлан тэмдэглээ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай начальнигай тушаалда генерал Васку Гонсалвишай томилогдоhые hайшаагаад, Васку Гонсалвиш шэнэ тушаал даагаад байхадаа, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлхэ байха гэhэн hанамжа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

КИТО

Эквадорто гүрэнэй урбалта хэхэ hэдэлгэ гаргагдаа

ТАСС

Эквадорой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдхэмэл командованиин штабай начальник генерал Рауль Гонсалес Альвеарай толгойлдог сэрэгэй подразделенинүүд президентын ордоние эзэлээ гэжэ нютагай радиостанци мэдээсэбэ.

Риобамба хотодо ошоод байhан, Эквадорой президент генерал Родригес Лара мүнөөнэй правительствые дэмжэхыень уряалан, бүхы нацида хандаад, үймөө татагшадта иимэ ультиматум хэбэ: часай турша соо буу зэбсэгүүдээ хуряагаагүй hаань, правительствадаа үнэн байhан зэбсэгтэ хүсэнүүд үймөөшэдтэ эсэргүү шэглүүлэгдэн табигдаха байха гэбэ. Президентын өөрынь толгойлhон танкова бригада Риобамбаhаа гараад, Кито тээшээ шэглэн дабшажа ябана гэhэн мэдээсэл тунхаглагдаа.

Правительствын генеральна секретарь Агирре Асанса телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, правительствые бүхы түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүд, тэрэшэлэн бүхы провинцинуудай губернаторнууд дэмжэнэ гэжэ мэдүүлбэ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин начальник Серхио Васкес Пачеко тэрэ мэдүүлгын зүб байhые лаблан баталаа.

Эквадорой Коммунис парти мэдүүлгэ тунхаглахадаа, гүрэнэй урбалта хэхэ hэдэлгые буруушаагаад, харата муухай ябуулга гэжэ тэрэниие сэгнэбэ.

КИТО

Эквадортохи байдал хуушан хэмдээ ороо

ТАСС

Эквадорто гүрэнэй урбалта хэхэ гэhэн, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин штабай начальник генерал Рауль Гонсалес Альвеар түрүүтэй бүлэг офицернүүдэй hэдэлгэ буруу hүрөө. Президент Гильгермо Родригес Ларын правительствада үнэн байдаг Эквадорой зэбсэгтэ хүсэнүүд үймөөшэдые дэмжээгүй. Ябаган сэрэгэй подразделенинүүд үймөөшэдые президентын ордонhоо намнаад, хорото үгэсөөнэй удамаршадые барижа хаагаа.

ТОКИО

Студентнэр сошордолгодо оронхой

ТАСС

Сентябриин 1-дэ, зунай каникулай hүүлээр Японой hургуулинуудта шэнэ семестр эхилээ. Хүдэлмэри бэдэрхээ элдэб фирмэнүүдтэ ошохыень байгша оной мартда hуралсалаа дүүргэhэн дээдэ hургуулинуудай, колледжнүүдэй студентнэртэ энэ үдэрhөө зүбшөөгдөө гэжэ соносхогдобо.

Гэхэ зуура, ерэхэ жэлдэ hуралсалаа дүүргэхэ студентнэрэй олониинь ажалгүй үлэхэ янзатай. Киодо Цусин агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Японой олохон компанинууд экономическа ехэ урагшагүйдэлгын нүлөөндэ орожо, залуу мэргэжэлтэдые хүдэлмэридэ абахаяа огтолон арсаха гү, али эрид хорооохо гээд шиидэнхэй.

Залуу мэргэжэлтэд hургуули дүүргэhэн тухай дипломтой болобошье, хүдэлмэридэ орохо эрхэ олоногүй.

Ерэхэ жэлдэ хүдэлмэридэ орохын тула, hургуули дүүргэгшэдэй хоорондо бүри ехэ конкурс болохоор хүлеэгдэнэ. Зарим компанинуудтахи сүлөө hуурида бүри мүнөө 30—50 хүрэтэр мэдүүлгэ ороод байна.

Израилиин сэрэгшэд Ливанай урда районуудта хуули бусаар добтолно.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кфар-Кала hууринай бомбодуулжа hандарhан гэрнүүд.

МЕН-АПН-эй фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Намарай паар хахалалгын эршэ шангадхаха» гэhэн түрүү бэшэг. «Хуряалгада минута бүхэн үнэтэй» гэhэн А. Рыжковой репортаж. «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй корреспондентнүүдэй Бэшүүрhээ эльгээhэн «Дутагдалнууд үшөө байhаар» гэhэн рейдовэ материал. ТАСС-ай шэнэ hонинууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «КПСС-эй XXV съездые угтуулан» гэhэн юрэнхы гаршаг доро «Амжалтын шэнэ шатануудые дабая» гэhэн статья. С. Бекетовэй «Ерэхэ жэлэй баян ургасын түлөө» гэhэн материал. «Залуу коммунистын амжалта» гэhэн корреспонденци. АПН-эй эльгээhэн материалнууд.

Гурбадахи хуудаhанда: «Ерээдүйн эрхэтэн» хүмүүжэн ургана. М. Гульковой статья. Бүмбэрсэг дэлхэйн шэнэ hонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Аяншалагшадай зүргэнүүд» гэhэн В. Козловой статья. Уласхоорондын ажабайдалай информаци. АПН-эй эльгээhэн материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Документальна фильмүүд харуулагдаха. 10.35 — «Холо ошоhон харгы» — телеочерк. 11.05 — «Социалис үнэн үзэгдэл тухай». 12.05 — «Шатарай hургуули». 12.35 — «Зураг бүхэндэ — наран» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Арhан бүмбэгэ» гэжэ клубай шанда хүртэхын түлөө. 13.30 — «Хүн ба хуули». 14.00 — Д. Шостакович. «Зургаадахи симфони». 14.30 — «Вьетнамай меридиан» — документальна фильм. 15.10 — «Авария» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери үнгэтэ). 16.40 — «Спортлото» наадалга. 16.50 — Уран hайханай гимнастикаар мүрысөөн. 17.50 — «Залуу шуул» гэhэн дамжуулга. «Юун, хаана, хэзээ» — викторинэ. 18.30 — «Время». 19.00 — «Шатарай hургуули».

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Хонхо» — hурагшадта зорюулагдаhан тележурнал (буряадаар). 19.50 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 20.00 — «Хүн ба хуули». 20.30 — «Авария» (1-дэхи сери). 21.50 — «Вьетнамай меридиан» — документальна фильм. 22.30 — «Спортлото» наадалга. 22.40 — «Юун, хаана, хэзээ» — викторинэ. 23.20 — Забhарлалга. 23.30 — Д. Шостакович. «Зургаадахи симфони». 24.00 — «Время». 00.30 — Уран hайханай гимнастикаар мүрысөөн.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.30 — Украин арадай дуунай концерт.

Улаан-Үдэ. 20.00 — Телевизионно hонин. 20.20 — «Экран» — теле суглуулбари.

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров Бур АССР Н-01586. Заказ № 3044